

Příloha č. 7: Přepis rozhovorů (text)

ROZHOVOR - Daniel

Informace

- Zvolený učební obor - kuchař, číšník
- Otec – vyučený elektrikář, pracuje jako opravář elektroniky
- Matka – zdravotní sestra, v současné době na mateřské dovolené

T: Tak teda, ještě jednou děkuju, že si souhlasil s rozhovorem.

DANIEL: Není za co.

T: A chtěla bych se teda bavit hlavně o škole. Jak tě baví škola?

DANIEL: No, jako není to žádná sláva, ale jako abych tam chodil nerad to zas taky ne. Takže jako v pohodě.

T: Máš to tam rád?

DANIEL: Tak nemám to tam nerad. ((smích))

T: Pěkná odpověď ((smích)) A máš některý předměty oblíbený?

DANIEL: Tak určitě tělák, ale jako z těch co se tam učí tak to mám asi češtinu, a pracovky asi ještě, nebo ty- výchovu ke zdraví spíš.

T: Aha, to neznám.

DANIEL: To je- jako zdravá výživa a tak.

T: Zdravá výživa? Wau. Takže to tě baví?

DANIEL: No, jo. To je jako zásady zdravý stravy, a vo obezitě a takový.

T: Hmm, jo zní to zajímavě.

DANIEL: Je to zajímavý.

T: A no a říkal si čeština? To je poměrně neobvyklý, ne? Máte dobrýho učitele?

DANIEL: Ne, to právě ne, ale nevim, prostě, chodim tam rád. ((Pauza)) Není to neobvyklý, to jako čeština je docela i oblíbená, aspoň myslim. Tak rozhodně víc než matika třeba.

T: Matika je neoblíbená.

DANIEL: To teda.

T: No a- jaký máš známky?

DANIEL: Tak většinou samý- trojkař, čtyřkař.

T: A to znamená- dobrý, špatný?

DANIEL: Tak podle mě v pohodě, průměr prostě. Mně to stačí, bohatě. Jako vždycky tak, že když- když nepropadám, tak je to v pohodě prostě.

T: Když nepropadáš. Takže jseš spokojenej-

DANIEL: Tak zatím to stačí, na tu školu, kam chci, tak úplně v pohodě bych se tam měl dostat. Takže nijak lepší jakoby ani nepotřebuju.

T: A na kterou školu to teda chceš?

DANIEL: No na toho, na kuchaře.

T: Hm, určitě se k tomu vrátíme, ale ještě by mě zajímalo – říkal si, že to stačí, ty známky, který máš. Co tvoji rodiče, taky souhlasí?

DANIEL: Jako ty čtyřky ty jsou špatný, ale tak já mám spíš hlavně ty trojky, někdy i dvojky-

T: Takže je to takhle v pohodě, pro ně?

DANIEL: Jo, no- ((přerušeni; rozhovor mimo téma))

T: No a jak moc se připravuješ do školy?

DANIEL: Tak přídu domů, udělám si ty úkoly, jdu třeba na počítač, na televizi, ven, a pak večer se učim, a ráno se chystám do školy. Já na to úplně kašlu na to chystání.

T: No a dá se to teda zvládnout, na ty dvojky, trojky, bez učení, nebo se musíš učit i doma?

DANIEL: No tak když, oni hlásí ty testy dopředu, když něco bude, tak se učim, ale teda žádný slavný učení to není.

T: Takže když takhle něco ohlásí- A jinak?

DANIEL: Jako sám od sebe? Tak to ne teda ((smích)). Jakože abych se učil jako i když nemusim to teda moc ne.

T: Jasně. No a, pomáhá ti někdo s učním?

DANIEL: Když řeknu mámě, tak jako jo, jako vyzkouší mě no-

T: A když jsi byl v nižších třídách?

DANIEL: *To jo. To mi máma pomáhala, docela hodně bych řekl.*

T: *Pomáhala ti.*

DANIEL: *Docela.*

((rozhovor mimo téma))

T: *Takže ty jsi teďka v devítce, zbývá ti asi tři čtvrtě roku, než odejdeš. Těšíš se?*

DANIEL: *Tak na jednu stranu jo a na druhou ne. Jako že ty lidi neuvidim, některý supr učitele.*

T: *Jako spolužáky?*

DANIEL: *Jo, spolužáky, i když s většinou dost bydlíme blízko, takže třeba se uvidíme i pak. Ale některýma teda ne uplně, no.*

T: *Takže jakože je neuvidíš tolik-*

DANIEL: *Tak některý no.*

T: *A- taky učitele si říkal?*

DANIEL: *Jako některý, některý teda ani ne no. Třeba náš na chemii, co máme.*

T: *Ten je dobrej?*

DANIEL: *No ((souhlasně))*

T: *A proč to – v čem je jako dobrej? Jako učitel?*

DANIEL: *Jako jednak - on to vykládá srozumitelně, a tak že to pochopim, to není jako na matematiku, že tam to pomalu nechápu, jako skoro vůbec. Neumí to vysvětlit, my děláme dvě hodiny a pak píšeme test. A pak zas jiný učivo a - To se nedá zvládnout, podle mě.*

T: *Jakože je toho moc?*

DANIEL: *Hm ((souhlasně)) A taky jako. Nevím, je to moc do podrobnosti prostě. Až zbytečně teda.*

T: *Zbytečně do podrobnosti?*

DANIEL: *Jo. Takový že toho chce takový množství vědět, že se to prostě- Navíc jako nesmyslný prostě.*

T: *Nesmyslný. Jako to co se učíte, je nesmyslný?*

DANIEL: *No ((souhlasně)). Často jo no. ((pauza))*

T: *No a teda- takže, říkal jsi, že chceš jít na učiliště. Takže už je rozhodnuto?*

DANIEL: V podstatě no. ((přerušeni))

T: Kde jsme to skončili – říkal jsi, že půjdeš na učiliště po škole.

DANIEL: No ((souhlasně)) .

T: A obor teda?

DANIEL: No chci na nějakýho toho kuchaře, protože jako mě fakt baví vařit, pomáhám mámě a všechno.

T: Baví tě vařit? Teda jo, tak to máš fajn.

DANIEL: Jo, to jo. Mě to jako fakt baví no, tak by se mi to líbilo bejt potom jako profesionální kuchař.

T: No a jak si to představuješ – profesionální kuchař?

DANIEL: Tak prostě někde vařit, v nějaký pěkný restauraci. I by se mi líbilo třeba, jak sou takový ty různý- jako třeba že některá je italská třeba, nebo třeba mexická a takový. Jako takhle zaměřený-

T: Takže tohle by se ti to líbilo?

DANIEL: Jako nevím, já- jako jo, něco takovýho. Jako spíš by mě asi úplně nebavilo pracovat v nějaký klasický jakože český hospodě, knedlo vepřo a takový. Spíš takovýty moderní. Jako i mi přijde, že to teď lidi víc chtěj takovýhle. Ta klasika, to je spíš jako jít si sednout na pivo třeba, ale na večeri jdou spíš třeba do tý pizzerie. Hlavně ty mladý teda. Ty starý nevím.

T: Starý nevíš ((smích)) Ale tak jo, asi je to rozdíl no.

DANIEL: Jako myslím, třeba jako sou moje babička s dědou. Ty sou, těm je něco nějak ani ne šedesát. A jako teda v pizzerii si je úplně nedovedu představit. ((smích)) Takže ty by asi chtěli, abych šel spíš- jako babička třeba pořád vaří tyhle ty jídla.

((rozhovor mimo téma))

T: No a co si ty myslíš, jaký má výhody to, když jde člověk po devítce na učiliště?

DANIEL: No ono je lepší jít na ten učňák, protože se dá víc vydělat. Teďka je málo šikovnejch lidí, co by jako uměli pracovat rukama, a málo těch lidí, co to- Teda že je hodně hodně zaměstnanejch, co něco věděj v hlavě, ale je málo těch lidí, co uměj makat rukama. Takže ty si docela, podle mě, docela můžou vydělat slušný prachy- peníze.

T: Který obory třeba myslíš?

DANIEL: Já nevím, třeba zedník, nebo- nebo nevím, prostě takový povolání, při kterým se dělá jenom rukama.

T: No a rozhodoval si se podle toho?

DANIEL: Jako asi částečně, ale já jsem hlavně si říkal, co by mě pak bavilo no, dělat, a to jako bylo důležitější - pro mě.

T: Co by tě bavilo.

((přerušeni))

T: A co třeba na vysokou, jako potom, po střední?

DANIEL: To bych nechtěl, to už bych nezvládnul.

T: Proč myslíš?

DANIEL: Nemám na to známky, nebaví mě až tak tolik to učení, jedničkář ani dvojkař jako úplně nejsem, takže bych tam neměl co dělat.

T: Takže myslíš, že na vysokou může jenom někdo kdo má jedničky a dvojky?

DANIEL: Ne to ne, ale že někdo kdo tomu opravdu rozumí, a chce se učit hlavně.

T: Hm. A když ses teď rozhodoval - nebo už to víš dlouho, na jakou školu půjdeš? Nebo kdo ti o tom řekl?

DANIEL: Ne já jsem chtěl vždycky na něco takovýho, nějakou školu, a tak jsem se rozhodl pro tohle, protože mě baví vařit.

T: A co tvoji rodiče, co na to říkají? Zajímají se o to, na kterou chceš školu?

DANIEL: Jo, zajímají. Jsou s tím v pohodě, jsou spokojení jako.

T: Radili ti třeba nějak?

DANIEL: To mi neradili, máma třeba řekla, že se mám najít obory, co bych chtěl dělat, třeba pět oborů, já jsem si našel, co bych chtěl dělat, a pak jsme to postupně vyškrtávali.

T: Takže bylo víc variant?

DANIEL: No, jo pár.

T: Jaký třeba?

DANIEL: Chtěl jsem jít ještě na toho zedníka, a to mi řekli, že ne, nevím proč. Já mám dědu, co je zedník, jako je šikovnej na tohle. Ale že prostě to už radši toho kuchaře, říkali. Takže tam no. Ale jinak mi do toho jako nijak extrémně nezasahovali, jenom proti tomu - no zedníkovi.

T: No, a kdybys opravdu chtěl jít na toho zedníka?

DANIEL: Tak to by mě asi nechali, jenom prostě říkali, že lepší to bude na toho kuchaře. Ale jako kdybych tam fakt chtěl jít, tak v pohodě.

T: Kuchař je teda jediná možnost, v tuhle chvíli?

DANIEL: Jako ještě jsem pak přemýšlel, že bych šel na nějakou tu informatiku, to by mě bavilo, jakože baví mě počítače a to. Ale je to docela těžký, i se tam dostat.

T: Takže informatika-

DANIEL: Ale to prostě jenom, jakože mě baví na počítačích různě. Ale tak asi bych to úplně dělat nechtěl. Spíš toho kuchaře.

T: No a myslíš, že jako kuchař si teda potom práci najdeš v pohodě?

DANIEL: No, to jsem se bavil se strejdou, že je teďka hodně dobrý sehnat tu práci, že jich je málo docela.

T: Že je málo kuchařů-

DANIEL: Nebo jako minimálně málo co jsou právě dobrý.

T: No a s někým dalším jste se o tom bavili? Jakože třeba spolužáci, nebo kamarádi tvoji, kam chtěj jít?

DANIEL: Tak trochu no. ((pauza)) A taky s bratrance ještě, jako kam chce jít on. Ten je - on je o dva roky mladší.

((rozhovor mimo téma))

T: A co od té školy čekáš? Jaké to tam bude?

DANIEL: Tak já nevím, aspoň tři z pěti učitelů aby byli dobrý, dobrou partu aby tam byla- ((dlouhá pauza))

T: Jsou nějaký přijímačky?

DANIEL: Tam berou bez přijímaček, a bez průměru, to je podle toho kdy se přihlásíte, na tu školu. Jako a mají tam hodně velký kuchyně, to jsem se tam koukal na ty stránky. No a to už je jenom kuchařská škola, takže jenom praktický.

T: Když jsme se minule bavili (pozn. před rozhovorem), tak jsi říkal, že táta je elektrikář, že jo.

DANIEL: No spíš opravář, ale v podstatě-

T: Takže opravář. A co opravuje?

DANIEL: Tak hlavně takový ty- takový různě, jako elektroniku hlavně, spotřebiče-

T: No a to tě třeba nezajímalo?

DANIEL: Jako dřív jo, třeba tak před rokem, to jsem mu jako sem tam třeba pomáhal, s něčím menším, občas. No ale dělat bych to teda nechtěl.

T: Dělat bys to nechtěl.

DANIEL: Nebaví mě to nějak.

T: Hele, ještě by mě zajímalo, co to, že nebudeš mít maturitu, když teda půjdeš na toho kuchaře?

DANIEL: No to budu mít výuční list.

T: A maturita-?

DANIEL: No tak jako můžu pak jít ještě na nějakou tu nástavbu, ale tak mi to přide zbytečný, aspoň teďkons teda. Ale tak uvidíme no.

T: Tak fajn. Já myslim, že je to asi všechno z mojí strany. Chtěl bys- nezapomněli jsme na něco podle tebe, nechtěl bys něco ještě říct?

DANIEL: Já myslim, že ne.

T: Tak fajn. Moc děkuju za rozhovor!

ROZHOVOR - Eliška

Informace:

- Zvolený učební bor – prodavačka, textil
- Otec – vyučený, pracuje jako instalatér
- Matka - rodiče rozvedení, Eliška žije pouze s otcem, s matkou skoro vůbec se nevidá

Pozn. rozhovor několikrát přerušen příchodem dalších dětí, které začaly s respondentkou komunikovat, v textu označeno jako ((přerušeni))

T: Tak teda, na začátek bych se zeptala, jak bys popsala svůj vztah ke škole?

ELIŠKA: Nooo- to nevim, hm- Vztah?

T: Jak tě to baví, ve škole?

ELIŠKA: Nebaví.

T: Nebaví?

ELIŠKA: Ne. ((smích))

T: Jakto?

ELIŠKA: Tak hlavně, prostě- ta škola mě prostě nebaví, že jo.

T: A nějaký světlý stránky?

ELIŠKA: Ani ne.

T: No a máš nějaký předměty oblíbený?

ELIŠKA: No možná tak přírod'ák no, to tak ještě, jako, hm, docela.

T: Fakt?

ELIŠKA: To máme toho, učitele jednoho, docela dobrýho no - já nevim. Takže asi tenhlenc. Ale jinak teda- nějak nic moc no. Jako ten - ten mě i baví no.

T: No a je to pro tebe důležitý, jakoby ta škola?

ELIŠKA: No, ani ne právě. I když jako, já nevim no. Jako jo, mám to docela ráda, tady, ale žádný nadšení prostě no.

T: Hm, a co pro tebe je důležitý?

ELIŠKA: Tak jako to okolo no. Hlavně teda kamarádi, že jo, no. Prostě tak, ve škole ani ne prostě, to je marný jako.

T: Takže kvůli – kamarádi?

ELIŠKA: Kamarádi, no ((smích))

T: A máš kamarády i jinak, mimo školy?

ELIŠKA: Jo to jo, jako většinu, těch je nejvíc.

T: A ty bydlíš tady někde blízko?

ELIŠKA: Joo, tady hned na K., jako jak se jde /popis cesty – vynechat/

T: Takže to ani do školy nemáš nijak-

ELIŠKA: Ne, to vůbec, to je hnedka kousek.

((rozhovor mimo téma))

T: No a tak, jak se učíš?

ELIŠKA: No, čtyrky, pětky občas.

T: Takže to horší nebo je to v pohodě?

ELIŠKA: Ne, horší- jako hlavně když pětky že jo, sem tam.

T: A čtyrky, čtyrky jsou podle tebe v pohodě nebo.

ELIŠKA: Ne. Spíš jsou blbý no.

T: A proč bys řekla, že to tak je?

ELIŠKA: Hm- Nó-

T: Zkus to popsat. Proč to tak je, podle tebe? Mohla bys mít lepší známky?

ELIŠKA: Jako jo, to asi jo, kdybych chtěla tak myslim, že pak by se to dalo-

T: A jak by sis to představovala, ideálně-

ELIŠKA: Trojky bych tak, no- to by bylo o.k. asi no. Ale prostě- no prostě tak. Jako než abych se musela nějak víc učit na to, tak to asi ne.

T: Hm. A co rodiče tvoji?

ELIŠKA: No já žiju jenom s tátou. Ten mě pořád nutí, abych se učila, ale efekt to nemá moc, no. Mě to nebaví, takže s tím moc neudělá , jsem v tomhle- ((smích))

T: Nebaví tě to, učení? Takže proto?

ELIŠKA: Jako něco bych asi mohla mít lepší známky. Mě to nebaví, to učení, my máme samý takový předměty, teda jako většinu, co člověk prostě nikdy potom nevyužije, a prostě mi to nejde do hlavy. Takže proto mám pak taky ty blbý známky.

T: Hm. Proč myslíš, že nevyužije?

ELIŠKA: Jako já nevím, ale tak prostě neumím si představit, k čemu mi to jako mohlo bejt. Jako v reálnym životě, po nějaký škole.

T: V reálnym životě? To znamená-

ELIŠKA: No nebo jako ne v reálnym, ale jako, hm, prostě až budu pracovat někde. Až nebudu muset do školy, že jo, a až-

((přerušeni; následuje rozhovor s třetí osobou mimo téma))

T: Fajn, takže abych se vrátila-

ELIŠKA: Ty známky. Tak já prostě, hm, to člověka prostě musí bavit, aby měl dobrý známky, nebo jako, no, prostě se to musí chtít ((důrazně)) se to naučit.

T: Hm. No a po škole, ty chceš jít kam?

ELIŠKA: No, na obchodku, jakože na prodavačku, do textilu.

T: A to je na kterým učilišti?

ELIŠKA: Na /jméno učiliště a./, nějaká. ((popis místa a adresy učiliště, vynechat))

T: Tam je to nádherný, tam to znám okolo. To budeš mít pěkný!

ELIŠKA: To jo, taky myslím. Je to tam super, aspoň teda co jsem byla tak okolo různě – jako s kamarádka nějakjma, co tam právě choděj. Mi ukazovali.

T: Ukazovali ti tu školu?

ELIŠKA: Ne školu, ale prostě okolo- no jsme tam byli, víckrát, tam docela se chodí, třeba pátky a tak-

T: Jo, jasný. A- tam jsou přímo takový obory?

ELIŠKA: Hm ((souhlasně)), tam otvíraj právě jako prodavačka textil, přímo obor.

T: A proč takovýhle obor?

ELIŠKA: Mě to bavilo, jako zajímá mě textil a tak, takže proto. Prostě mě to baví, i se zajímám třeba o módu, oblečení, takže by mi to myslím že i šlo. Chtěla bych třeba pracovat v takových těch obchodech- jako je New Yorker a takovýhle. V nějakym takovym.

T: Takže oblečení.

ELIŠKA: No, oblečení, hlavně. To mě fakt baví. I sem si třeba zkoušela, jako že bych dělala nějaký návrhy nebo tak. Ale mě se prostě líbí jako takovýhle obchody. I jako třeba jak je na Arkádách ((pozn. název obchodního centra)), že tam máš třeba i víc značek v jednom obchodu, to je ten- no, si nevzpomenu, jak se jmenuje- to je jedno. Prostě takový ty co maj různou módu a oblečení, hlavně teda pro mladý, že jo ((smích))

((přerušeni))

T: Počkej, kde jsme to skončili. Hm, a zkoušelas třeba někdy něco takovýhodle dělat?

ELIŠKA: Tak já jsem chtěla, nějakou brigádu, třeba na léto, ale voni berou až starší, až tak od šestnácti, někdy až od osmnácti. Takže na to moc není šance. Ale jako chtěla bych. I sem si říkala, že možná to na tý praxi co bude v tom učňáku, bych si mohla nějak domluvit.

T: máš vyhlídnutý i konkrétně kde?

ELIŠKA: No mně by se asi nejvíc líbilo právě nějaký to – NewYorker nebo HMko a takhle ty obchody že jo, nevím, jako nejvíc ty co sama nosim, že jo ((smích))

T: Jasný, jo tomu rozumim ((smích)). Tak ono je asi fajn, když to můžeš propojit s tím, co tě baví, ne?

ELIŠKA: Právě no.

T: Hm, no aa- to je tříletý obor?

ELIŠKA: Jo, tříletej.

T: a je tam výuční list nebo maturita?

ELIŠKA: Výuční list. No jako - může potom, jakoby skončíš, a můžeš potom jít na takovou tu nastavu, kdy si doděláš maturitu. Ale to si nemyslím ((smích))

T: Že by sis to dodělávala?

ELIŠKA: No.

T: Hm, a je maturita důležitá, podle tebe?

ELIŠKA: Ani ne. Jako k čemu, že jo, no. Jako v podstatě to je jenom formalita prostě, jako nějaký papír že ti daj a naschle. To je celý.

T: A výuční list?

ELIŠKA: Tak v podstatě, to je taky jako formalita. ((smích)) Ale aspoň, to už něco umíš že jo.

T: Když máš výuční list?

ELIŠKA: No. Tam tě už ucej, co pak děláš v tý práci pozdějc.

T: Takže výhoda učiliště je v tomhle?

ELIŠKA: No ((souhlasně)).

T: takže proto sis vybrala-

ELIŠKA: Tak jako, hlavně že až skončím, tak můžu jít pak rovnou do práce, a ten obor je jenom na tři roky, teda jako když je to jenom s tím výučním listem. To je podle mě pak lepší než bejt třeba, já nevím, kolik- prostě několik let pak ještě ve škole.

T: Tak třeba obory s maturitou jsou jenom na čtyry roky. To už není zas až tak velký rozdíl, ne?

ELIŠKA: No, ono spíš asi záleží, jaký je obor. Ale na tu prodavačku, je maturita k ničemu, podle mě. Takže proč, když můžu to stejný dělat s učňákem.

T: Hm, a jak třeba myslíš, že se uživiš, jako-

ELIŠKA: Tak jako když pak budu prodavačka, že jo, tak sice nebudu mít třeba hodně peněz ale jako aspoň třeba najdu práci, spíš než kdybych byla nevím- třeba na nějaký tý škole, třeba po gymplu a nic neuměla. Ono, to potom klidně skončí bez práce ty lidi. I když vlastně tu maturitu mají, že jo.

T: A takhle jí najdeš spíš?

ELIŠKA: Práci?

T: No ((souhlasně))

ELIŠKA: Tak jako nevím, jo. Ale jako, těhle nctech obchodech pořád hledaj prodavačky.

T: Hm. No a když ses rozhodovala, měla jsi nějaký jakoby další varianty, nebo, byla ještě nějaký další obor, který tě zajímal?

ELIŠKA: No předtím se chtěla jít na hotelku, ale s mýma znákama asi těžko ((smích)). No a taky ten, nákou tu designovou školu, návrhářství nějaký. Ale tak to taky ne, ani by mě tam nevzali, že jo, tam sou i talentovky. Takže ta prodavačka nakonec. Jo a taky jsem si říkala, že servírka, ale to taky ne nakonec.

T: Takže variant bylo víc?

E. Jako jo, ale spíš sem si to tak rozmýšlela. Ta prodavačka mi přide nejlepší.

T: A na to učiliště berou bez přijímaček nebo jak to tam je?

ELIŠKA: Hm, to nevím.

T: Nevíš. Nezajímala ses o to?

ELIŠKA: Když já tam chci jít právě že na ten den otevřených dveří, až tam bude- Ale tak většinou, slyšela jsem, že buďto berou třeba jakože úplně bez přijímaček, nebo že jakoby kdo se jak přihlásí, že kdo se přihlásí dřív tak většinou jako toho vezmou jakoby takhle, nebo- málokdy bejvají přijímačky. Takže asi tak. Jako možná budu ještě pak vytáhnout, abych měla prostě třeba jenom dvě čtyrky-

T: Abys neměla problém?

ELIŠKA: No ((souhlasně)).

((rozhovor mimo téma))

ELIŠKA: Jako taky, když jsem byla mladší, tak jsem chtěla jít na modelku ((smích))-

T: To jsou i školy?

ELIŠKA: No, nákej modeling, tak agentury možná, škola nevim. No já jsem chtěla jakože do reklam a takový. Ale to už mě přešlo. ((smích))

T: Hm, no a ty máš nějaký sourozence?

ELIŠKA: No, tři. Ale oni se už odstěhovali všichni-

T: Takže starší?

ELIŠKA: No, starší. Takže žiju jenom s tátou teďka.

T: No a ten, táta, zajímá se o to, na jakou budeš školu?

ELIŠKA: Jako jo, to jo-

T: Takže - a radil ti třeba?

ELIŠKA: No- táta říkal, že si mám to rozhodnout sama. Že si myslí, že by mě ten textil bavil, takže jo. S tou prodavačkou to byl vlastně spíš jeho nápad, původně. Na servírku a tak, to říkal, že je jakože k ničemu, a že tohle by bylo jako lepší.

T: Proč, k ničemu

ELIŠKA: Nevím právě. Tak mě přijde, že je to jako i náročný docela, ty servírky a to, jakože pořád chodí, i člověk lítá po tom, a – Jako myslím, že ta prodavačka to má třeba lepší no. Zvlášť když jí to baví, no.

T: No a na ty dny otevřených dveří bude s tebou? Nebo myslíš-

ELIŠKA: No nevim, on chodí vo holích teďka, takže to asi ne, jedině s mámou nějak.

T: No a mamka se o to zajímá taky?

ELIŠKA: No, trochu jo, ale my se moc právě že jako nevidáme.

T: Hm, a co třeba spolužáci, třeba někdo z holek u vás, chce jít na nějakou podobnou školu?

ELIŠKA: No, já se ve třídě s holkama nebavim.

T: Hm. No tak a kluci?

ELIŠKA: Tak ty chtěj jít hodně právě že na ty číšníky nebo kuchaře, od nás. To je takový docela oblíbený. Na obchodku asi nikdo.

T: S holkama se proč nebavíš?

ELIŠKA: Nevim, oni jsou takový, hrozně náladový a prostě pořád méně nálady, vždycky když jenom něco potřebujou, tak jdou za mnou.

T: A bylo to tak vždycky, nebo až teďka třeba?

ELIŠKA: Až teďka tamten rok právě.

T: No a teda kamarády si říkala že máš jakoby hlavně mimo školu-

ELIŠKA: Hm ((souhlasně))

T: starší než ty? Nebo-

ELIŠKA: Starší.

T: Starší. A už chodí některý z nich třeba na nějakou podobnou školu?

ELIŠKA: Ehm, všichni většinou choděj na /název učiliště b./ ((důrazně))

T: To je taky učiliště, že jo.

ELIŠKA: No ((smích, náznak ironie?))

T: Počkej, proč? ((reakce na ironickou intonaci))

ELIŠKA: No ona je to, taková ta škola, kde berou prostě i s tím, prostě i co propadnou a takhlenc.

T: Jo takhle, no to já nevim právě, proto se tak ptám-

ELIŠKA: ((smích))

T: takže jakoby, učili se jakoby hůř než třeba teďka ty?

ELIŠKA: No. ((důrazný souhlas))

T: To chodili předtím k vám na základku?

ELIŠKA: No /název ZŠ a./ a k nám taky chodili, některý. Prostě kamarádi.

T: Jasně. Hm, a ještě by mě zajímalo- někdo další, hlavně teda třeba z dospělých okolo tebe, kdo tě nějak ovlivnil?

ELIŠKA: Nevím, kamarádi.

T: Jo? Dělá někdo přímo tohleto?

ELIŠKA: No mýho kluka ségra, ona byla na nějaký takovýhle podobný škole, a ta teď pracuje Nike, a baví jí to. Tak ono je fajn, mít někoho takovýhodle., kdo už to přímo něco podobného dělá, že si to umí člověk líp potom představit.

T: Takže jste se o tom bavily?

ELIŠKA: Jo, hodně docela. Tak mi říkala, i mi vlastně pak doporučila přímo tenhle učňák, že na něm byla, přímo.

T: A co ty od té školy očekáváš?

ELIŠKA: No, možná lepší lidi.

T: No tak jestli ti to tady takhle nevyhovuje, tak to asi může být už jenom lepší.

ELIŠKA: ((smích))

T: A přímo ohledně té školy?

ELIŠKA: No, asi to tam bude těžší. Ale tak už tam asi nebude tolik takovejch těch obecnějch předmětů jako tady, spíš ty prakticky zaměřený –

T: Hm-

ELIŠKA: Tak jako já se docela těším, i na tu školu docela, ale hlavně teda až to skončím a budu moct jít někam-

T: Jako pracovat?

ELIŠKA: No, co mě baví.

T: A ještě něco?

ELIŠKA: Tak taky že už tam budou ty lidi, který, už na těchletěch zaměřenejch školách, který chtěj dělat to samý ((důrazně)), že to pak je prostě- eh- no že to máme aspoň podobný něco prostě

T: Jasně. Tak já myslím, že to je všechno. Chtěla bys ještě něco dodat?

ELIŠKA: Myslim že ne.

T: Tak moc děkuju za rozhovor.

ROZHOVOR: Jakub

Informace:

- Zvolený učební obor – spojový mechanik
- Otec – vyučený, pracuje jako správce objektu a noční hlídač
- Matka – před několika lety zemřela, Jakub žije pouze s otcem

Pozn.: Rozhovor několikrát přerušen (z důvodu hluku z vedlejší místnosti a příchodu jiných dětí), v textu označeno jako ((přerušeni)), na několika místech nahrávka nesrozumitelná

T: Jakube, moc děkuju, žes souhlasil s rozhovorem. Chtěla bych se s tebou bavit hlavně teda o škole.

JAKUB: Noo, bezva- ((smích))

T: No, vim že to asi není zrovna nejoblíbenější téma. Tak teda, na začátek, jak tě baví škola?

JAKUB: No - moc ne no. No, skoro vůbec.

T: Nebaví?

JAKUB: Tak koho taky baví. ((smích))

T: Máš to rád, ve škole?

JAKUB: No - ale jo docela, není to úplně špatný. Jako moc mě to nebaví, ale některý předměty třeba, docela ujdou, a některý učitelé, hlavně teda chlapi většinou co máme, učitelky sou většinou děsný.

T: Jakto, děsný?

JAKUB: Tak jako ne všechny, ale většina. Určitě. To se nedá.

T: A jako když je to učitel, jako chlap tak je to rozdíl?

JAKUB: Tak já nevím čím to je ale prostě jo no. Sou lepší, ty chlapy. Teda jako, zase, my jich až tak moc nemáme –

T: Takže jako ty co máte, tak jsou lepší, podle tebe. Čím myslíš, že to je?

JAKUB: To nevím. Tak asi že miň pruděj ((smích))

T: Hmm. A ty předměty? Co máš rád-

JAKUB: Já nevím, asi přírodopis mě baví, i když moc mi to nejde teda. ((smích))

T: Tak nejde neznamená že nezajímá-

JAKUB: No jo, jasně. I když- to nevím, jestli zajímá. Tak asi ten přírodopis, pak některý – ((špatná srozumitelnost)). To je asi všechno.

Tazatelka: No a jak se učíš?

JAKUB: No nic moc no.

T: Takže známky máš- co to znamená, nic moc?

JAKUB: Ted'kons jako?

T: Hm, třeba, spíš tak obecně prostě.

JAKUB: No, tak to mám tak, prostě nic moc, no, tak čtyrky, asi dvě, a zbytek tak ty trojky. Z matiky mám myslim že pětku. Pak už jediné možná tak hudebka, tam to mám dobrý ((smích))

T: Hudebka?

JAKUB: Jojo, tam je to v klidu. Taky tělák.. A tím to tak končí, zbytek už takhle teda není.

T: No a takhle- je to pro tebe v pohodě?

JAKUB: Jako se známka?

T: Noo- třeba se známka-

JAKUB: Jako jo, já myslim že to je dobrý.

T: Ty známky?

JAKUB: Ono spíš, mně je to jedno, ty známky. Jako ona tak škola celkově mě moc nebere, abych řekl pravdu. A- prostě je mi to jedno, no.

T: Škola tě nebere?

JAKUB: No, ne-

T: Jak nebere?

JAKUB: No jakože- jak?

T: No, co to znamená, že tě nebere?

JAKUB: No-

T: Podle tebe. Jakože není důležitá?

JAKUB: No, není důležitá. Já nevím, prostě je mi to jedno asi-

T: Je ti to jedno.

JAKUB: No ((souhlasně)), asi jo.

T: Hm. A co třeba tvoji rodiče? Jak jsou na tom s tím-

JAKUB: Tak rodiče říkají, že si to mám tó, opravit, a učit se, no, třeba tu matiku.

T: Takže to jim vadí?

JAKUB: No, třeba ta matika už jo, že jo- ((pauza)) Ale ty trojky, je v pohodě, to je tak pro ně normální. Asi už se zvykli ((smích))

T: A pro tebe? Pro tebe je to v pohodě, ty známky?

JAKUB: Tak jako, já vim, že bych se mohl učit líp, kdybych chtěl. To je spíš jako že mě to prostě nebaví, a proto na to kašlu. A popravdě je mi to- je mi to jedno, jaký mám pak ty známky.

T: Takže kdybys chtěl, tak se učíš, a pak máš známky lepší?

JAKUB: No, kdybych chtěl tak jo- nebo kdyby to bylo nějak víc důležitý- jako ty známky třeba, ale takhle- nevím no-

T: No a kdyby- Jako důležitý?

J: No ((souhlasně)), jako to, důležitější prostě-

T: A teď to teda není důležitý?

J: Jako je, ale jako ne zas tolik že jo.

((přerušeni))

T: Tak teda, ještě se vrátíme se k rozhovoru. Hm, ty máš nějaký sourozence?

JAKUB: Jo, dva. Ségru a bráchu.

T: A starší nebo mladší?

JAKUB: No jednoho staršího a jednoho mladšího.

T: A jak velký je rozdíl, mezi váma?

JAKUB: Věkově?

T: No ((souhlasně))

JAKUB: No, tak bráchovi je osmnáct a ségře, tý je čtrnáct.

T: Takže, to je o rok? Tobě je patnáct?

JAKUB: Jo teda, pardon, ona je- jí je taky patnáct, my jsem vlastně dvojčata. ((oba - smích))

T: Aha, tak-

JAKUB: -já sem nějak zblblej dneska. ((smích))

((rozhovor mimo téma))

T: No a ségra, chodí na stejnou školu co ty?

JAKUB: Ne ona chodí jinam. Ona má takový, no jakože- problémy s učením a- takže chodí na takovou tu, tu speciální přímo školu-

T: Jo takhle, jasně. No a ty- co příprava do školy? Učíš se nějak do školy, připravuješ se nějak – doma?

JAKUB: No tak někdy když z něčeho píšem tak se učim, ale jinak – spíš na to kašlu, no.

T: Pomáhá ti někdo?

JAKUB: Ne. No, někdy táta, ale spíš moc ne. Ten nemá zrovna moc času, na tohlensto, aby mi nějak pomáhal nebo tak.

T: Hm-

JAKUB: Jako třeba, jakože když máme přímo nějaký úkoly třeba, jako co musíme donýst, tak to pak třeba s někým píšu jako rovnou ve škole většinou. To se mi doma moc nechce. ((smích)) Ale jinak mi nikdo nepomáhá.

T: Táta dělá toho- hlídače, že jo?

JAKUB: No, jo, to taky, když má jakože noční. Jinak chodí dělat toho, správce. Ale to je v podstatě to samý jako ten, hlídač, jenom je to jinde. A jakože, přes den. Kdežto ten hlídač, to je hlavně v noci, tam chodí. Takže on není skoro doma, málokdy. Taky když, tak se musí spíš ségře věnovat.

((rozhovor mimo téma))

T: Takže, ty jsi teďka v devítce, a potom- jak se těšíš, až odejdeš ze základky?

JAKUB: No, tak jako, jasně- ((pauza)) Tak určitě, těším se-

T: Ale -?

JAKUB: No je to zase zpátky do školy no- ((smích))

T: Hm. A na jakou chceš jít školu potom?

JAKUB: Jo no, na nějakou tu elektrotechnickou, nebo to, jak se to jmenuje. Na spojovýho mechanika.

T: Spojovýho mechanika? To je- na jakym učilišti? Máš už konkrétně vybranou, i tu školu?

JAKUB: Ježiš, no, to nevim, jak se to tam jmenuje- ale je to prostě klasicky jeden takovej učňák, nákej průmyslovej, nebo tak nějak no, průmyslovka. Nevim no.

T: Hm. A třeba podívat se na tý škole, to jsi byl?

JAKUB: Ne to ještě ne právě, ty teprv teďka budou, ty dny otevřenjch dveří, tak to tam pudem.

T: Pudeťe tam. Pudeš sám nebo s někym?

JAKUB: To asi s tátou.

T: No a hele, jak si na to přišel, na takovejhle obor? To už je takový, docela hodně konkrétní, nebo aspoň mi to tak přide. I když tomu já teda moc nerozumim popravdě.

JAKUB: Tak oni byli u nás ve škole nabídnout nějakou školu, tak jsem se nějak na ní koukal a nějak se mi zalíbila.

T: Kdo?

JAKUB: Nó, já nevim, jako náký přímo z tý školy. Náká, něco jako reklama prostě.

T: To mluvili přímo o tomhle oboru?

JAKUB: Ne tak oni mluvili obecně, o celý tý škole. Jakože představovali tu školu i ty obory, ale jako o celý tý škole. Těch oborů je tam víc, ne jenom tenhleten.

T: Bylo u vás víc takových - z více škol?

JAKUB: No jo, teďkon byli asi třikrát. Hlavně teda právě z těch učňáků, jako z různých, a nabízeli všechny možný obory, jako i toho, kuchaře třeba. Nebo ty, jako, automechaniky.

T: A bavili ste se o tom doma, o tomhletom?

JAKUB: Ale jo- Jako já jsem řekl, že bych to chtěl zkusit tohle. Tak- že by mě to bavilo, třeba-

T: Táta co na to říká, na tu školu- ten obor?

JAKUB: Jo že jo, že by to bylo dobrý - se mu líbí, no, a jako že by mi to třeba i šlo no-

T: A to je klasicky, tříletej obor?

JAKUB: Jó no, tříletej. A je o nějak tak rozdělený, že snad ten první rok je jako škola a pak ty dlaší dva roky už jako spíš přímo ta praxe. Nebo aspoň tak nějak, no. Nevim přesně.

T: Hm, a po těch třech letech?

JAKUB: No to pak dostanu výuční list. ((pauza)) Jak jako?

T: No co pak budeš dělat? Nějaká další škola potom?

JAKUB: To nevím teda. ((smích)) Jako to jsem moc nepřemejšlel ještě. Mně stačí, že sem to rozhod teďka. No ale jako pak spíš už si najdu nějakou tu práci rovnou.

T: Práci v tom oboru?

JAKUB: Hm ((souhlasně)).

T: A máš nějakou představu, jako co ta práce potom bude obnášet?

JAKUB: Tak různě, přes internet a telefony, a tak- Jako toho je docela, co potom můžu dělat- jako slaboproud a to, prostě telefony, no hlavně, a tak.

T: A to bys chtěl dělat?

JAKUB: Hm ((souhlasně))

T: A znáš někoho, kdo dělá něco podobného třeba?

JAKUB: Hm, to ne- nevím- myslím, že ne-

T: A takže se těšíš?

JAKUB: Jako jo, docela jo. I když zas jako, tady mám hodně kámošů a takový, a když pak tam bude samý nový-

T: jako ve třídě?

JAKUB: No to taky, ve třídě a pak i mimo, jako tak, tady z okolí prostě-

T: A někdo další nechce jít tam, co ty?

JAKUB: No asi jenom jeden, nebo co. Nebo možná víc, ale jdou na jinej obor než. Jakože na stejný učiliště ale jiný obory.

T: A je to jedno, na jakej jde kdo obor? Nebo myslíš, že jsou nějaký lepší?

JAKUB: Tak- to spíš záleží, co je baví- jako co chtěj dělat. Jako těžko když budu na kuchaře tak pak těžko budu dělat třeba toho, nevím, nějakýho zedníka nebo tak. Takže asi takhle no.

T: No a v čem si teda myslíš- v čem je učební obor, pro tebe, lepší, než kdybys šel na nějakou jinou, třeba náročnější, školu?

JAKUB: Tak, se moc se neučím, tak bych ani nevěřil, že bych to udělal. A jako, i kdybych se učil nějak- jako nevím no.

T: Kdyby ses učil víc?

JAKUB: No, třeba. Navíc jako, ono i ten spojovej mechanik asi nebude úplně jednoduchej, ale tak mě prostě přijde lepší, rovnou nějaká takováhle škola.

T: A v čem lepší?

JAKUB: Tak to hlavně už je prostě jenom přímo odborná, ta škola. A jako učí se tam přímo ty věci okolo. Nic nějak moc dál, jako navíc.

T: Jakože potom-

JAKUB: No, jakože pak už prostě můžu rovnou tu práci- si najít – ((špatná srozumitelnost))

T: Hm, a co nějaký jiný varianty? Jako další obory třeba, máš nějaký?

JAKUB: Ještě jsem chtěl taky na truhláře, ale to asi nakonec ne no.

T: A proč ne?

JAKUB: Tak když jsem viděl, jak je to pracný, jako to- náročný, tak to radši ne no. ((pauza))

T: Kdes to viděl?

JAKUB: No to, jsem byl s tátou-

T: Jako v nějaký firmě- se podívat?

JAKUB: No jo, jednou no.

T: A to by se ti nelíbilo teda?

JAKUB: No, jako nevim, asi jo, ale tohle mi přijde lepší prostě.

T: Ten mechanik.

JAKUB: Hm ((souhlasně))

T: Hm, a co maturita? Tu si nechceš udělat?

JAKUB: Tak jako to bych musel na nákou tu jinou školu, co sou obory i s maturitou.

T: Tam nejsou?

JAKUB: Ne no. ((pauza)) Ale to bych asi nechtěl. Nevim, myslim že ten výuční list je taky dobrej- jakože když je to v nějakym takovymhenc oboru- Jako třeba- ((pauza)) No, prostě tak.

T: Hm- ((pauza)) No, tak já myslim, že se blížíme. Napadá tě ještě něco, co bys chtěl třeba za sebe dodat?

JAKUB: Nevim, ani ne ((smích))

T: Tak já ti moc děkuju za rozhovor.

JAKUB: Prosim.

ROZHOVOR - Michal

Informace:

- Zvolený učební obor – automechanik, autoelektrikář
- Otec – vyučený automechanik, v současné době pracuje jako řidič / závozník
- Matka – základní vzdělání, nedokončená střední ekonomická škola, pracuje jako účetní

T: Tak teda, budem se bavit teda hlavně o škole, a o budoucí škole. No a jak tě teda, jak tě baví škola?

MICHAL: No jako jde to no.

T: Jo? A co třeba?

MICHAL: Jako učitelé jsou tu celkem dobrý a tak.

T: Učitelé-

MICHAL: Jo.

T: No a- jak to tam máš rád?

MICHAL: Tak jo no. Docela- docela, ujde to.

T: Hmm- No a učíš se? Jaký máš známky?

MICHAL: Tak - blbý. Trojky většinou, někdy čtyřky. A takhle.

T: Blbý- A jakto?

MICHAL: Mě to nebaví, to učení. Jako není tam nic, co by mě bavilo tak, že bych se to jako že nějak chtěl učit, jako sám od sebe. Takže se neučím no.

T: Učení tě nebaví-

MICHAL: Ne, vůbec.

T: No a proč myslíš, že tě to nebaví- jako co by mělo být jiný, aby tě to bavilo?

MICHAL: No neučit se ((smích))

T: No dobře, ale jako co by ses třeba učil, co si myslíš, že by tě bavilo, aby ses to třeba i chtěl učit?

MICHAL: Asi nic, nevím- V tý škole není nic, takovýho, co by mě-

T: Co by tě bavilo?

MICHAL: Ne.

T: No a třeba předmět, kdyby sis měl vybrat, kterej máš nejradši?

MICHAL: Těláček ((smích))

T: Těláček. No a co tě baví mimo školu?

MICHAL: Tak na počítači. A jako s kamarádama prostě. A tak, různý.

T: Jo. No a co vaši, rodiče tvoji? Tlačí na tebe nějak, aby sis zlepšil třeba ty známky-

MICHAL: No tak-

T: Jakože chtěj-

MICHAL: Jo.

T: Jo.

MICHAL: Abych se učil a tak.

T: Takže rodiče-

MICHAL: Rodiče jako jo, chtěj, abych si to zlepšil to jo, ale nějak zvlášť na mě netlačej.

T: Netlačej na tebe- Jakože-

MICHAL: No, nenutěj mě prostě nějak, abych se učil. ((pauza))

T: Prosimtebe, co teda dělaj tvoji rodiče přesně-

MICHAL: No máma je účetní, a táta rozváží to, materiál po firmách různě.

T: Jako jezdí s nějakým náklad'ákem-

MICHAL: Jo.

((rozhovor mimo téma; přerušeni))

T: A takže a pomáhá ti někdo doma, když potřebuješ do školy něco, třeba-

MICHAL: No já nepotřebuju, takže-

T: Nepotřebuješ-

MICHAL: Tak já se neučim, takže – ((smích))

T: No- a tak teda, jak se těšíš až odejdeš, ze školy?

MICHAL: Jo, celkem jo. Těším se.

T: Těšíš se. No a na co se těšíš?

MICHAL: Tak já nevím, tak celkově asi. Že prostě, nevím, už mi toho bude zbývat míň.

T: Jako do čeho?

MICHAL: Míň školy.

T: Jasně. No a, kam teda půjdeš po škole, kterej ten obor nakonec?

MICHAL: Já chci jít, eště nevím přesně, někam na automechanika nebo autoelektronika, takhle něco s těma autama.

T: Jo takže takhle, přes ty auta něco.

MICHAL: No. Jo. Můj táta taky dělal automechanika. Ale nedělá to.

T: Jakože byl taky na tom oboru stejným?

MICHAL: Jo, ale on byl v Brně na učňáku, on je odtamtud, není z Prahy. Ale dělal tam taky tu, toho automechanika no.

T: No a ty máš i nějakou přímo školu už vyhlídnutou?

MICHAL: To ještě ne. Ale jako- Ale daleko jsou.

T: Tak to máš ještě čas, že jo.

MICHAL: Jo no, docela.

T: No a říkals- daleko jsou?

MICHAL: No, jo. Tady je nejbliž tady v /název části Prahy/, ale jako tam jsou jenom některý. A jakože, to je soukromý, a jsou tam jako obory- jako třeba kuchař a takhle, ale ne jako všechny.

T: Hmm. Takže školu si teprve budeš vybírat.

MICHAL: Jo.

T: Máš někoho třeba kdo ti v tomhleto poradí?

MICHAL: Tak myslím, že asi jo, jako ve škole u nás třeba. Ale tak-

T: Nebo jako podle čeho tu školu pak jakože najdeš?

MICHAL: Nevím, se kouknu na internet, jestli tam nějaká dobrá je, a takhle. A pak kdyžtak na den otevřenejch dveří, jestli- Ty už teď budou někdy.

T: No a proč teda na ten učňák?

MICHAL: No protože maturitu bych neudělal- ((smích))

T: Myslíš, že to je jakoby těžší?

MICHAL: Jo, jako jo.

T: Takže proto bys to neudělal, protože je to těžší?

M: Tak musel to bych se učit víc abych to udělal. Nevim. Možná jo. Nevim.

T: Takže a to bys-

M: Tak nevim, já jako ani nechci. A myslim si, že stejně jako by mi to bylo k ničemu, protože jako by, když nic nebudu umět a budu mít maturitu, tak mi to je k ničemu, než když něco budu umět a- bez papíru.

T: Jakože nebudeš nic umět, jako-

MICHAL: Tak- brácha měl pak tenhle problém, pak ho k maturitě skoro nechtěli pustit, no a pak teda si našel práci, po maturitě, ale jako všichni jako- že – že dyť nic neumí no.

T: Takže jako- myslíš že po učilišti si najdeš práci pak líp?

MICHAL: Tak já myslim, že jo. Já bych chtěl pracovat- táta má známý, tak by mě tam někam to- no - prostě by mi pomohl, někde, jako najít-

T: Jo. A táta má známý, co přímo jako dělaj něco- něco, co by si ty chtěl?

MICHAL: Jo.

T: A znáš je- znáš je i ty?

MICHAL: To ne právě, zatím ((smích)) Jakože, jako viděl jsem tu dílnu jejich, jakože kde dělaj-

T: Takže jako, máš představu, že-

MICHAL: Jo.

T: No a co to teda obnáší?

MICHAL: Tak musim všechno znát, jako by v těch autech a tak, abych se v tom vyznal. Takže třeba- v nějakym jako by servisu přímo. Ty budou potřeba vždycky asi, jako převodovky a tak všechno.

T. Jasně.

((přerušeni))

T: Hmm, no a co- jaký jsi měl jiný varianty?

MICHAL: No jako, já sem chtěl tohleto, takže jako jiný varianty moc ((špatná srozumitelnost))

T: Jakože jsi měl jasno-

MICHAL: Jo

T: A tam není maturita?

MICHAL: No jako, já jsem viděl hodně škol, jako s tadytim s maturitama, ale já prostě na maturitu jako nechci. Já chci jenom na ten tříletej, a kdyžtak potom bych si dodělal nástavbu, když už.

T: Takže to je na tři roky a pak-

MICHAL: A pak dva roky. Jako že abych měl prostě aspoň něco, jako aspoň ten výuční list. To na ty tři roky je, podle mě teda, jako že lepší, že je to prostě kratší.

T: Takže je to lepší, že je to kratší.

MICHAL: No jako jo no.

T: No třeba a o vysoký škole nebo takhle si nepřemýšlel nějak?

MICHAL: Ne.

T: A jako, ani si neuvažoval-

MICHAL: Ne ((smích))

((rozhovor mimo téma))

T: No a s tátou, říkal si, že on to dělal takovou školu-

MICHAL: Jo.

T: Mluvili jste o tom nějak spolu?

MICHAL: No říkal jsem mu to. On jakože, jako by je jenom pro, že jako to je dobrý, že auta budou furt a furt se něco takovýho bude dělat. A tak.

T: Hmm. Takže se mu to líbí?

MICHAL: Jo. Líbí no-

T: Jo. No a mamka- zajímá se o to nějak?

MICHAL: No, ani ne ((smích)). Jakože, nebavili jsme se o tom nějak. Nevim.

T: Hmm, ty máš ještě sourozence? Kromě toho-

MICHAL: Jo. Ještě jednoho bratra.

T: Mladšího?

MICHAL: Ne, ten je taky starší.

T: A co dělá?

MICHAL: Ted' je na /název SOU+SOŠ – vynechat/ na nějakym čtyřletym oboru, něco jako, něco na ten- ((špatná srozumitelnost))

T: To je učňák, že jo, /název SOU/?

MICHAL: Ne on je na čtyřletym, jako s maturitou. Takže, jako je tam taky učňák, ale je to- na nějakym to, nějak auto něco- elektrikář a tak. V podobách a tak. ((špatná srozumitelnost)) Ted'ka je ve druháku myslim.

T: A jde mu to? Baví ho to?

MICHAL: Nevim. My se, nebavíme se spolu.

T: Nebavíte se spolu?

MICHAL: No jako bavíme, ale tak o škole. Jako o jinejch, věcech se bavíme normálně ((smích)) Tak. Ale jako myslim, že , že je tam spokojenej asi. Jako, líbí se mu tam, bych řek teda.

T: Jasně. ((pauza)) No a teda, o tom už jsem se trochu bavili, ale proč teda, proč teda ten učňák vlastně?

MICHAL: Jako že když budu na učňák, tak pak budu toho víc umět. Tam mi jakoby řeknou všechno, v tý škole, a pak si kdyžtak ještě budu za někym, kdo to hodně zná, kdo by mi poradil a tak.

T: Jakože za někym, někdo mimo tu školu?

MICHAL: Tak asi někde v pak v tom autoservisu přímo.

T: A ono už jsou v rámci tý školy nějaký praxe?

MICHAL: Jo, to jo. Já myslim, že tam to je tejdén učení a tejdén praxe, myslim, že tak. ((pauza)) To mi přijde tak ideální. Jako že se toho naučim už přímo v tý dílně, jako rovnou s těma autama.

T: Jo až takhle hodně jo?

MICHAL: No tak nevim. Mně to přijde tak akorát ((smích)) Čim miň ve škole, tim lepší.

T: A tak-

MICHAL: Navíc když budu chodit rovnou do tý praxe tak to budu moct uvidět rovnou. Ne jenom jako teoreticky.

T: Takže proto teda obor na učňáku- na učilišti-

MICHAL: No ((souhlasně)) A taky teda že nechci na obor s maturitou.

T: Takže ti stačí-

MICHAL: Výuční list. Jo.

T: Hmm. No a co třeba ve třídě u vás? Kam tak chtějí ostatní, po škole?

MICHAL: No, tak nikdo na učňák nejde. Já nevím, tak jedna holka měla to- asistenta zubního technika, pak- Nějak už- Jako různý no. Prostě, všude možně no. Ale na učňák teda nikdo už.

T: A proč myslíš, že nechtěj na ten učňák?

MICHAL: Tak já nevím, oni, oni chtěj mít si všichni maturitu. Nebo nevím. Jako ((špatná srozumitelnost)) – ti to nic nepřidá (pozn. maturita).

((rozhovor mimo téma))

T: No a teda, co teda očekáváš, od toho učiliště? Jaký to tam bude?

MICHAL: Tak jako, že hodně tý praxe. A všechny ty věci okolo. Že se to naučím dobře.

T: Jakože se tam ((důrazně)) toho hodně naučíš-

MICHAL: Tak jako když mě to bude bavit, budu se tomu věnovat, že jo, jako určitě spíš než tohle když mě prostě nebaví, to učení co máme teď. To se prostě neučím.

T: No a- těšíš se teda?

M: Na ty auta se těším. ((smích)) A taky že až pak někde budu makat potom.

T: A na tu školu?

M: To nevím. Asi taky. Nijak zvlášť asi ((špatná srozumitelnost)) Spíš jako pak na to, že pak na tu práci.

T: Jasně. Tak jo, já myslím, že je to všechno. Chtěl bys něco ještě dodat?

M: To ne.

M: Ok, tak moc děkuju.

ROZHOVOR - Roman

Informace:

- Zvolený učební obor - kuchař, číšník
- Otec – vyučený, pracuje jako automechanik
- Matka – vyučená prodavačka, pracuje jako pokladní

*Pozn.: rozhovor na několika místech přerušen (příchod dalších dětí do místnosti),
v několika pasážích nahrávka nesrozumitelná*

T: Tak teda, mám tak trochu dojem, že to není zrovna oblíbené téma, ale chtěla bych se s tebou bavit hlavně o škole.

ROMAN: To není no.

T: Tak teda, jak- zajímá tě škola? Je pro tebe důležitá?

ROMAN: No jako, tak důležitá úplně- Né teda. Když teda mám být upřímný.

T: No a – máš to tam rád?

ROMAN: Docela jo. Nevím. Nějak normálně asi

T: A- baví tě to, ve škole?

ROMAN: No to ani ne, teda. No jako něco mě i baví, třeba tělák, a pak s klukama je to dobrý no- sranda, jako ve třídě, i s některýma holkama. Ale- ale jinak mě škola teda nebaví.

T: A zajímá tě, jako ve škole něco, nějaký předměty třeba- teda kromě toho těláku?

ROMAN: ((smích)) Ono je to pořád jenom o učení, a to mě nebaví- takže nezám. Jako třeba něco je i docela dobrý, jako zajímavý, občas- ale-

T: Jo? Co třeba?

ROMAN: No občas třeba chemie mě baví. Teda jako někdy. Děláme pokusy různý a takový. ((pauza)) Ale to, jinak, jinak je to nuda.

T: Je to nuda.

ROMAN: Nebaví mě to.

T: No a co tě tak baví-

ROMAN: Tak fotbal. Kamarádi. Jako kromě školy?

T: Třeba.

ROMAN: Jako různé věci. Fotbal hlavně. A s počítačema, jako na internetu hrát hry.

T: Hmm, a ještě něco?

ROMAN: Nevim. Ani ne. ((pauza)) Ještě to, kreslení mě baví trochu, jako náky věci si kreslit. Občas.

T: Kreslení?

ROMAN: No ((souhlasně))

T: No a teda, jak se učíš?

ROMAN: Tak nic moc.

T: Nic moc-

ROMAN: No, tak trojky no, většinou. Pár čtyřek. Ale hlavně trojky. ((pauza)) Jako míval jsem dvojky, i lepší, ale tak- já na to kašlu. Jsem se na to vykašlal prostě.

T: Kašleš na to. Hmm, no a proč na to kašleš?

ROMAN: Nevim, že mě to nebaví právě.

T: Á-, co doma na to třeba? Vaši?

ROMAN: Nevim. Nic asi. ((pauza))

T: Nebavíte se o tom?

ROMAN: Ani ne. Tak matka třeba mi nadává, když mám čtyřky. Jinak nevim, nestaraj se nějak ((špatná srozumitelnost)) Jako, že to je moje věc prostě.

T: A takže, ty chceš jít teda na toho kuchaře?

ROMAN: No ((souhlasně))

T: No a obecně teda, proč sis vybral obor na učilišti?

ROMAN: Tak nechtěl jsem maturitu.

T: Nechtěls na obor s maturitou?

ROMAN: No, ono maturitu má dneska každej. Takže, ono- ono je lepší spíš něco umět, jako konkrétního, takovejch je dneska málo.

T: Takže proto obor na učilišti?

ROMAN: Jo, no. Já- když puđu na toho kuchaře, tak ty prostě najdou práci vždycky, když je dobrej. A vydělávaj taky docela slušně.

T: Takže jakože když půjdeš na kuchaře tak budeš něco umět?

R. No. Vařit asi ((smích))

T: Jo jasně. Ale jakože, přijde ti to teda jako lepší než ty obory co jsou s maturitou?

ROMAN: No ono když má někdo maturitu, tak už je lepší, aby- aby jako šel i na vysokou. Třeba jako z gymplu. Jenom s maturitou, to člověk vlastně ani- ani nic nemá, ani neumí, no.

T: Hmm. Myslíš, že nic neumí-

ROMAN: Jako dělat neumí nic. ((pauza)) Že je to jenom jakože teoretický ((důrazně)). Takže k ničemu. ((smích))

T: No a ty bys nechtěl na vysokou?

ROMAN: No ne právě ((špatná srozumitelnost))

T: Proč ne?

ROMAN: Ono to se musíš jednak fakt dobře učit, tam chtěj jít od nás jenom takový ty šprtky, klasický co jsou, ty maj vždycky samý-

T: Jo? A takže proto, tam nechceš-

ROMAN: No jako to bych se tam ani nedostal, kdybych jako chtěl, tam berou jenom když se člověk pořád šprtá, co teda fakt ne- No- no a hlavně taky nechci bejt ještě tolik let muset chodit do školy. Chci prostě vypadnout co nejdřív to pude.

T: Jako kam vypadnout?

Roman. No jako ze školy. Jako najít si práci, že jo, a mít potom taky nějaký ty prachy. ((přerušeni))

T: No takže teda- no a proč teda ten kuchař?

ROMAN: No tak se mi to líbí prostě.

T: Co se ti líbí na tom?

ROMAN: Tak že, přijde mi to dobrý jako povolání

T: Takže jako kuchař-

ROMAN: No tak že se prostě užíví, a když je dobrej tak prostě, jako třeba jako když ho to baví, tak nepotřebuje žádnou školu na to. Nepotřebuješ žádnou vysokou, a třeba máš i stejně jako nějaký, já nevím, třeba i doktor, ale to nevím. No- prostě dost.

T: Jako že si teda vydělá slušně?

ROMAN: No ((souhlasně)) Já myslím že úplně v klidu-

T: A myslíš, že tě to bude bavit?

ROMAN: Tak jo, já myslím, že bude.

T: Jako, líbí se ti to ta práce?

ROMAN: Jo. Jako líbí no.

((přerušeni))

T: No a teda, jako, a jakou máš teda představu? Jakože teda když vylezeš z toho učňáku, tak jako potom-

ROMAN: No tak že si najdu tu práci prostě.

T: Někde v restauraci?

ROMAN: No ((souhlasně)) Nevím, v nějaký, někde v kuchyni prostě- To nevím zatím kde-

T: Jasně. No a teda, říkals že rodiče se o školu moc nezajímaj? Co třeba v tomhle, bavili jste se o tom nějak?

ROMAN: Jo to jo.

T: Bavili. No a co na to říkaj?

ROMAN: Tak jo, sou pro. Jakože hlavně ať mám ten výuční list co tam dostanu, abych pak našel práci.

T: Jakože-

ROMAN: Že je to lepší než aby mě pak někde vyhodili. Že takhle se prostě uživím vždycky potom no. Jak jsem říkal-

T: A vaši teda souhlasí- taky si to myslí-?

ROMAN: No, jo.

T: I ti, pomáhali ti třeba nějak, když ses rozhodoval?

ROMAN: Tak jako bavili jsme se o tom. Ale vybíral jsem si sám.

T: Jako ten obor-?

ROMAN: No ((souhlasně))

T: A co jiný varianty, když ses rozhodoval?

ROMAN: Tak ono to bylo dost dlouho nerozhodnutý a pak jsem se prostě rozhodnul pro tohle.

T: Jakože zvažoval si i jiný obory?

ROMAN: No. Jo.

T: No a jaký třeba?

ROMAN: Tak třeba se mi líbilo ten- automechanik. Nebo ten- ((špatná srozumitelnost; pauza)) Tam jde kámoš jeden, ten /jméno kamaráda – vynechat/

T: Na toho automechanika?

ROMAN: No ((souhlasně))

T: Tak to je, říkal si, že táta tvůj pracuje jako automechanik-

R: Jo to jo- I když on teda, jako pracuje v dílně kde spravujou hlavně nákladáky- jako avie, bagry, jeřáby, a takový- Takže jako to je takový docela těžký. Tak navíc to má až někde skoro u /název města – vynechat/ , a tam dojíždí každé den na ráno na sedm třicet, takže v šest, před šestou stává každé den. To bych jako úplně nechtěl teda- ((smích))

T: A ty auta opravovat?

R: Tak jako spíš už kdyžtak teda osobáky klasicky, nebo jako nejvíc by mě bavilo asi na motorky- Ale tak prostě je to, je to těžká práce-

(rozhovor mimo téma)

T: No a co na to říkaj ostatní? Jako, že chceš jít na obor na učilišti?

ROMAN: Tak jako, že je to rozumný. Vono co já znám tak jako hodně lidí, jako kamarádi, jde na učiliště, nebo i tam už třeba choděj, některý- co sou vejš. Ale jako, my se o tom zas nějak moc nebavíme.

T: Nebavíte se. No a líbí se jim tam myslíš, těm co jsou na těch učilištích?

ROMAN: Tak já myslim, že jo. Asi teda hodně záleží jakej to je obor.

T: Hmm. No a- co teda očekáváš od tý školy? Jaký to tam bude?

ROMAN: Tak dobrý asi. Dobrý lidi snad.

T: No a ta škola- jako ten obor?

ROMAN: Tak že už to bude míň učení. ((pauza)) Že víc odborný už přímo, jakože na tu odbornou výuku zaměřený.

T: A to je dobře?

ROMAN: Tak určitě. Že se to naučím prostě ((špatná srozumitelnost))

T: Tak já myslím, že to je všechno- chtěl bys ještě něco dodat?

ROMAN: Hmm, ne.

T: Tak moc děkuju!

Pozn.: Rozhovor ukončen, poté jsem se s respondentem vrátili k tématu výhod učebního oboru, nahrávka pokračuje:

ROMAN: Mě přijde ideální, že je to jenom takhle krátký, že jenom na tři roky.

T: Jakože ta škola - ten obor- ?

ROMAN: No ((souhlasně)) Tak jako na co prostě chodit do školy nevim, třeba dvakrát tak dlouho. Nevim, nejsem studijní typ asi ((smích))

T: No hele a co nevýhody teda? Kdybys to měl nějak shrnout třeba?

R: No, tak asi že, že tam bude málo holek, to asi teda je nevýhoda, velká teda- ((smích))

T: No ok.

ROZHOVOR: Tereza

Informace:

- Zvolený učební obor - kadeřnice
- Otec – vyučený kuchař
- Matka – střední ekonomická škola s maturitou, v současné době na mateřské dovolené

T: No tak teda- na začátek bych se tě zeptala- jaký máš vztah ke škole?

TEREZA: Vztah ke škole? No, rozhodně zajímavěj teda ((smích))

T: Zajímavěj? Jakto- ?

TEREZA: Tak když to bude takhle, tak mě ta, asi hned tak nezapomenou prostě-

T: ((smích)) Nezapomenou? Jako ve škole?

TEREZA: No, jakože- ne, dělám si prdel. Teda- srandu-

T: No a- jak si to myslela?

TEREZA: No jakože- dělám- trošku bordel no. Trošku. ((důrazně))

T: Ve škole?

TEREZA: Jo jo.

T: No a jak, bordel-

TEREZA: No tak já zas nemusím na sebe prásknout všechno, že jo. ((smích)) Ale tak prostě nejsem moc vzorová no.

T: No, tak o.k. A teda, jak tě baví škola?

TEREZA: Moc teda ne, jako, moc mě nebaví. Jako teda, občas je něco dobrý, ale jinak teda moc-

T: Něco je dobrý-

TEREZA: No jakože něco mám ráda prostě a-

T: Hmm, no a co třeba?

TEREZA: Tak třeba, no, jako nějaký předměty třeba. Třeba výtvarka. Ale zbytek mě teda nebaví, jako třeba takový- třeba matika nebo- fyzika třeba. To mi přijde- přijde mi to fakt zbytečný prostě, se to učit.

Tazatelka: *Jak zbytečný?*

TEREZA: *No že to, prostě, něco se tam učíme, ale ono to potom jako stejně k ničemu jako v reálu nebude. Takže zbytečný-*

T: *Hmm. Jakože po škole?*

TEREZA: *Jo jo. Až odejdu- ze školy, jakože pak pracovat prostě- Jako fakt nevím k čemu mi budou nějaký blbý- Nevím- Odmocniny třeba, ((smích)) Jako fakt. Kdy tohle pak člověk někdy vůbec využije?*

T: *Hmm. Takže jako, ti to-*

TEREZA: *Tak hlavně mi přijde, že toho je většina prostě. Jako nevím no. Jako to samo třeba nějaký děják. To jsou prostě co chtěj jako tak do podrobná. Takový uplný hovadiny prostě. No to je jedno.*

T: *Takže ti přijde, že se učíte věci, co, co nejsou důležité?*

TEREZA: *Tak asi jak pro koho že jo ((smích)) Pro mě teda rozhodně.*

T: *Hmm, no a co výsledky tvoje?*

TEREZA: *Tak jako, jakože- výsledky-*

T: *No jako- jak se učíš-*

TEREZA: *Jo takhle. Tak nevím, jako jde to. Jako známky jaký mám?*

T: *Třeba.*

TEREZA: *Tak ty trojky no. Jako prostě, třeba něco mám i horší, no tu matiku třeba, ale prostě jinak tak normálně. Trojky většinou. Na pohodu.*

T: *Takže trojky. A je to teda v pohodě-*

TEREZA: *Tak jako jasně, jako já to nějak to- nehrotím prostě. Prostě že, nevím- jako nejlepší by prostě bylo, aby se neznámkovalo vůbec. ((smích)) Jakože takhle mi prostě daj čtyřku, a jakože prostě mám bejt sem teda blbá nebo co, ale tak vono- mě to nezajímá prostě, takže proto mám čtyřky třeba. Jakože když ((důrazně)) bych chtěla, a když ((důrazně)) bych se na to učila, i když to prostě k ničemu není- tak bych prostě klidně měla lepší prostě- třeba dvojky že jo.*

((rozhovor mimo téma))

T: *A takže, tys říkala, že chceš jít na kadeřnici po škole, že jo?*

TEREZA: *Jo jo.*

T: *No a těšíš se?*

TEREZA: *No ježiš ((souhlasně))*

T: *Jo?*

TEREZA: *Jasně. ((smích)) Tak to bude super prostě, až odejdu tady vodsad'. Těším se.*

T: *Jako ze základky?*

TEREZA: *Jo jo.*

T: *Takže až půjdeš na ten, na to učiliště-*

TEREZA: *Jako ta škola, to je prostě spíš o tom, že se to tam naučím všechno, a pak budu moct normálně pracovat někde, jako už přímo v tom kadeřnictví.*

T: *Aha, takže se těšíš na tu práci potom?*

TEREZA: *Jo jo. Jako na tu školu taky docela, ale tak to je spíš- jako hlavně že už to nebude ta debilní základka prostě ((smích))*

T: *Takže jako hlavně, že odejdeš ze základky-*

TEREZA: *Hmm ((souhlasně))*

T: *A teda pak rovnou pracovat? A máš už přímo nějakou představu?*

TEREZA: *Jo jo-*

T: *No a jak to teda vidíš? Ta představa- jaká je?*

TEREZA: *Jedna mamky známá je taky kadeřnice, a no- prostě se mi to líbí. Chtěla bych to mít jak ona.*

T: *A v čem třeba? V čem bys to chtěla mít jak ona?*

TEREZA: *No prostě tak celkově, že takovou práci, a baví jí to, a taky potká hodně lidí. Není to jako potom nuda, jako někde v kanclu. Takže tak celkově, prostě se mi to líbí.*

T: *Jasný. A ona pracuje někde v kadeřnictví?*

TEREZA: *No ((souhlasně)). Jako voni to snad jako přímo vlastněj, ale to nevím, ale prostě nemaj tam přímo někýho šéfa, takže asi jo. Tak já za ní právě chodim na vlasy a mamka na nehty k tý druhý tam, co tam má- Jako jo, je to skvělý prostě. Takovýto moderní kadeřnictví, maj tam i na geláky i prodlužování na řasy, jakože i kosmetika skoro prostě. To je super.*

T: *Takže něco takovýho by se ti líbilo-*

TEREZA: *No nejvíc, že jo ((smích))*

((rozhovor mimo téma))

Tazatelka: A zajímají se tvoji rodiče?

TEREZA: Jo to jo, hlavně mamka. Taky mi říkala, že kdybych třeba jako potřebovala, tak se na to podívá, se mnou. Jako myslím, že jí to přijde i docela důležitý, že je to pro ni to, no prostě důležitý asi.

T: Přijde jí to důležitý. Takže, a pomáhala ti nějak, přímo se rozhodnout?

TEREZA: No to úplně ne, ale prostě jakože říkala mi, že ať si to rozhodnu co nejlíp ať toho jakože pak třeba nelituju pozdějc. Že je to prostě, že to prostě vždycky nějak ovlivní pak celý můj život, tak ať si to - ((špatná srozumitelnost)) vyberu dobře.

T: No a myslíš že sis teda vybrala dobře?

TEREZA: ((smích)) Tak já myslím, že jo. Snad teda. No jako doufám, žejo ((smích)) Ta kadeřnice, to je prostě svělejší obor – jako vim, že to třeba nebude lehký úplně, ve všem, ale tak se mi to líbí, i mě to baví a prostě líbí se mi to, tak myslím že prostě to, to bude dobrý no, že to bude no- super. ((smích))

T: Jasně. ((smích)) A teda- co nějaký jiný varianty, potencionální, mělas něco?

TEREZA: To ani ne. Jako jediné snad nějakou tu kosmetickou, ale tak to si na to pak můžu udělat třeba jenom kurz, na to prostě nemusím přímo školu-

T: No a úplně mimo tenhle obor? Jakože co třeba úplně jinej i jako typ školy-

TEREZA: No, to ne ((smích))

T: Vůbec ne?

TEREZA: Ne.

T: No a proč? Jako- ani tě to nenapadlo?

TEREZA: Tak ono, učňák je lepší.

T: Učňák je lepší?

TEREZA: Ono podle mě – jako učňák je lepší, protože už tam - no učí se tam jako konkrétní věci. A když člověk vyleze, tak už umí něco konkrétního. Kdežto třeba z toho gymplu - neumí v podstatě nic, a stejně se to co chce pracovat se musí naučit, potom.

T: Jo, takže myslíš, že teda-

T: Tak jako většinou, že jo. Tak jako co pak můžeš dělat že jo, jakože když s tím nějakým gymplem- ((pauza))

T: Takže proto teda sis vybírala spíš na učilišti?

TEREZA: Já jsem chtěla hlavně tenhle obor prostě.

T: Jakože prostě na tu kadeřnici.

TEREZA: Nó ((souhlasně))

T: A co u vás ve třídě, spolužáci-

TEREZA: Jako některý to maj docela podobně. Pár jich teda jde teda na gympl, ale je to hodně kvůli rodičům- asi dva.

T: Jak- kvůli rodičům?

TEREZA: No že rodiče to chtěj, aby šli na ten gympl.

T: Jakože na ně nějak tlačí?

TEREZA: No tak jako, kámoška jedna třeba, ta prostě chtěla jít jakože na nějakou- jako módní design prostě, nějak tak, jako na ten způsob něco, no a rodiče jí řekli, že aby šla jako radši na ten gympl prostě. Tak ta jako, sice, je naštvaná prostě, že jí takhle nutěj ((důrazně)) do něčeho, ale prostě poslechne je, že jo. Jako co jí zbejvá. Ale tak vona to má doma dost děsný, její otec to je úplnej tyran, v tomhlenctom, na ní.

T: Hmm- No a jinak teda, chtěj některý spolužáci taky na učiliště?

TEREZA: Jo jo, pár jo. Jako nás je ve třídě snad jenom hákejch- patnáct prostě, možná šestnáct, nevím teď. ((pauza)) Patnáct asi-

T: Jaktó že takhle málo?

TEREZA: Tak vono hodně lidí odešlo na gympl, ten, takovej ten víceletej a prostě, jakože po sedmičce-

T: Aha- to je hodně docela

TEREZA: Tak v áčku jich je ještě míň- tak dvanáct prostě.

T: Teda jo

TEREZA: Jako oni nás chtěli jakože spojit dohromady prostě původně, nakonec ne nějak.

T: Jasný. No a teda na který obory- který obory jsou tak oblíbený? Jako mezi spolužákama, na co se tak hlásej?

TEREZA: Tak nevím, oni to nemají, nejsou všichni ještě rozhodnutí-

T: Nejsou rozhodnutí-

TEREZA: Ale tak hodně oblíbený je na kuchaře.

T: A teda, většina chce na učiliště?

TEREZA: Tak většina to ne, ale prostě některý třeba čtyři.

T: Jo. No a zbytek? Na ten gympl?

TEREZA: To ani moc ne, to tak ty dva prostě, nebo tak.

T: Takže na nějakou střední odbornou s maturitou?

TEREZA: Asi no.

((rozhovor mimo téma))

T: Tak jasně, a tak co třeba to formální hledisko, jakože- kvůli maturitě? Tos třeba uvažovala nějak?

TEREZA: Ono teda, představa že udělám maturitu, a pak mě stejně nikde- Jako pak už bych musela i nějakou tu vysokou, abych mohla dělat takový ty- no jako třeba, já nevím, třeba doktorka nebo tak něco. Ale jenom s tou maturitou, to prostě nic, to je takový- jako k ničemu

T: K ničemu- ?

TEREZA: Tak jak sem říkala, jako nevím no, maturitu má každý prostě, takže je spíš už lepší něco umět, lepší než- No.

T: A ty bys nechtěla jít na vysokou?

TEREZA: To ne. ((smích))

T: A proč ne?

TEREZA: Tak na to už bych neměla prostě, to bych nedala

T: Myslíš, že bys to nedala-

TEREZA: Tak s mym přístupem ((ironicky?))

T: Jakože-

TEREZA: Tak jako prostě to bych se musela líp učit, abych mohla- mě vzali vůbec. To bych prostě -

((přerušeni; rozhovor mimo téma))

T: No a myslíš teda- jaký myslíš, že to tam bude? Na tom učilišti.

TEREZA: Tak jako snad dobrý ((smích)) Jako nevim, ale tak- Voni třeba už maj potom v těch vyšších třídách hodně praxe prostě, jakože prostě i sou prostě třeba, jako buď někde v kadeřnictvích, nebo je přímo na tý, u tý školy, jakože tam můžeš přijít a voni te ostříhají, jako ty studentky. Na tom to třeba maj, na /název učiliště- vynechat/. Sme tam byly s kámoškou jednou, teda jako vona se nechala stíhat a na barvu pak ještě.

T: Jakože tam může přijít i někdo mimo?

TEREZA: Jo jo, to je jako normálně, pro veřejnost. Takže když tam sou tak si třeba i něco vydělají. Jako nic moc teda, ale tak lepší než drátem do oka, že jo ((smích))

T: Jasně. No tak to zní fajn, to se mi líbí.

TEREZA: Jo jo, mně taky. A tak hlavně taky pro ty holky je o dobrý tohlencto, jakože prostě se tam všechno rovnou vyzkouší v praxi. Tak se nejvíc naučíš prostě.

T: Jasně. ((pauza)) No tak jo, já myslí, že to je snad všechno. Chtěla bys něco ještě dodat?

TEREZA: No- asi ne.

T: Tak fajn, moc děkuju!

ROZHOVOR - Tomáš

Informace:

- Zvolený učební obor – kuchař, číšník
- Otec – vyučený, podlahář
- Matka - střední ekonomické vzdělání, v současné době na mateřské dovolené (dříve nákupčí v Tesco)

T: Tak teda, jak jsem říkala, se budeme bavit hlavně o škole. Hm, jaký je tvůj vztah ke škole?

TOMÁŠ: No, asi jako dobrý no-

T: Dobrý?

TOMÁŠ: No jako, hm- Jo dobrý, jako spolužáci a tak.

T: A jak tě baví škola?

TOMÁŠ: No tak učení jako, jako jde to no, ale jako moc mě nebaví- se učit. Třeba doma a tak, ale-

T: A učíš se doma?

TOMÁŠ: No, občas jo. Ale ne jako že by mě to bavilo prostě se učit.

T: Takže- kdy se učíš?

TOMÁŠ: Asi, já nevím, třeba půl hodiny, tak zhruba, když přídu ze školy.

T: To každý den?

TOMÁŠ: No, tak ob den.

T: Jo. A- jak ti to jde? Jaký máš známky?

TOMÁŠ: Většinou tak trojky, někdy čtyřky. Spíš trojky.

T: A to je dobrý nebo to je špatný? Jako, podle tebe.

TOMÁŠ: No tak průměr, podle mě no. Někdy špatný.

T: Hm, no a čím to podle tebe je, tohle- že máš takovýchle známky? Hm?

TOMÁŠ: Tak já se prostě moc neučím, spíš vůbec. Mě to přijde jako ztráta času.

T: Proč- ztráta času?

TOMÁŠ: Tak já nevím, prostě se mi nechce, něco se učit - třeba jenom kvůli - kvůli známám. Jako jsou i takový. Třeba nějaký holky od nás, ty se učeť, aby měly jedničky, no a pak to stejně vždycky zapomenou všechno, že jo.

T: Jako že se učeť jenom na nějaký zkoušky?

TOMÁŠ: No jako když píšem třeba, něco, nebo se nechávaj vyvolat aby jako měly jedničku no. Tak. Kvůli těm známám prostě.

T: A proč to dělaj?

TOMÁŠ: Tak já nevím, asi, asi chtěj mít jedničky prostě. ((smích)) Hm, nevím no.

T: Jo. No a ty seš s tím v pohodě, tobě to – jako ty známky, co máš ty?

TOMÁŠ: Tak jo no, mě to stačí.

T: A jak k tomu přistupují rodiče?

TOMÁŠ: Ti jsou s tím v pohodě. Oni říkaj, že to je moje volba, takže to je na mě prostě. Nechávaj to na mě.

T: Nechávaj to na tobě-

TOMÁŠ: No jo, jakože je to prostě moje věc, tohleto.

T: Hm, no a řekl bys, že to máš rád ve škole?

TOMÁŠ: No tak asi jo, jako to, no kvůli kamarádům mě to tam baví.

T: Ve třídě?

TOMÁŠ: No tak, všude, ve škole. Jenom to učení prostě, jakože mě nebaví prostě ((smích)) Nevím.

((rozhovor mimo téma))

T: No a teda, když se učíš, pomáhá ti někdo doma?

TOMÁŠ: No, máma většinou. Tak vona je doma, jakože na tý, na mateřský, takže jako když potřebuju tak mi třeba pomůže. Třeba mě vyzkouší nebo to. Ale jako ne nějak, jakože by mi každej den, to zas ne. Spíš prostě- prostě když něco velkého píšem nebo tak.

T: A táta?

TOMÁŠ: No tak ten je v práci většinou, a jinak, no- spíš když už tak jako máma, ale to jenom když i řeknu prostě.

T: Jasný. No a teda, jak se těšíš až ted' na konci roku odejdeš ze školy?

TOMÁŠ: No tak bude to něco novýho, ještě jsem o tom- nevím, moc nepřemejšlel. Ale těším se, prostě na to až budu někam dál- prostě až budu- vydělávat.

T: Až budeš vydělávat?

TOMÁŠ: No ((souhlasně))

T: Jako v práci?

TOMÁŠ: No tak jako jo, to taky, ale už taky to- na tom učňáku- to, že až budu mít nějaký ty praxe, co budou placený-

T: Jako v rámci toho- na učilišti?

TOMÁŠ: No jo, tam už by jakože měly bejt nějaký, jakože budem chodit jakože už přímo do nějaký tý práce – praxe no. Právě v rámci tý školy.

T: No a teda, proč sis vybral obor na učilišti?

TOMÁŠ: No já chci jít na kuchaře, obor to je kuchař, číšník. Ten obor se tak nějak užije, prostě že mě třeba vezmou a tak. To je povolání, který je teď, jak to říct- žádaný, že ho prostě chtěj lidi. Takže jakože najdu potom práci dobře. A taky, no mě to baví vařit, vařim jako i doma, a baví mě to, takže proto.

T: Ty vaříš i doma?

TOMÁŠ: No tak jako občas jo no- ((smích))

T: Hm, tak to máš fajn-

TOMÁŠ: - jakože třeba mámě, když pomáhám, a tak.

T: Takže myslíš, že potom to budeš mít dobrý- jako uplatnění?

TOMÁŠ: No já myslim, že jo právě. Že jako takovýhlenc, jako ty kuchaři, že to pak maj dobrý no.

T: V čem dobrý?

TOMÁŠ: No prostě, jakože najdou práci v pohodě. Jakože, že jich je docela málo, že jo, takže je to docela dobrý- sehnat tu práci no.

T: Takže to by tě bavilo, být kuchařem?

TOMÁŠ: No, já nechci jakože nic těžkýho, žádnou manuální práci nebo tak, jako bejt třeba nějakej dělník nebo tak, ale spíš něco lehčího. Jako, no ten kuchař, to by mě bavilo.

T: Kuchař je lehčí?

TOMÁŠ: No jakože tam nemusí tahat těžký věci a tak.

T: No a v čem je teda učiliště lepší, podle tebe?

TOMÁŠ: Jakože-?

T: No jakože lepší než jiný střední školy, jakože proč- Třeba to tvoje, ten tvůj obor-

TOMÁŠ: Tam už je hlavně skvělý, že je to prostě jenom kuchařská škola. Maj tam hodně velký kuchyně přímo, no a už je to prostě takový celý- že je tam i hodně tý praxe.

T: Takže kvůli tý praxi?

TOMÁŠ: No, jo, hlavně to. Že prostě- to- jakože už tam bude, nebude takový to jenom učení samý.

T: Jako na základce?

TOMÁŠ: No ((souhlasně)), a taky na nějakým gymplu třeba-

T: Hm, a nepřemýšlel si třeba, že bys šel, já nevím, na nějakou jinou školu?

TOMÁŠ: No-

T: Jako třeba nějakou průmyslovku? Nebo ten gympl?

TOMÁŠ: Tak oni by mě tam asi ani nevzali, s těmahle známkama. Ale tak, já tam ani nechci, že jo, chci no na toho kuchaře, no a tam to stačí.

((přerušeni & rozhovor mimo téma))

T: No a teda, ještě bych se tě zeptala- a jako nemyslíš si třeba, že je ale jako lepší mít maturitu? Ten kuchař, to je s výučním listem, že jo?

TOMÁŠ: No jo, to dostanu výuční list-

T: No a je to teda rozdíl, oproti tý maturitě?

TOMÁŠ: Tak maturita je asi v něčem lepší, jakože máte pak lepší výhody, že vás vezmou někde třeba jenom když máte maturitu. Ale zas je to taky těžší, a někde třeba maturitu ani nechtěj-někde jí nepotřebujete, a vezmou vás, podle jak jste dobřej. Takže mi to přijde- no zbytečný, tak trochu no.

T: Zbytečný? Jako ta maturita?

TOMÁŠ: No jakože, já nevím- jakože spíš abych něco jako uměl, jako něco, něco dělat, že jo.

T: Takže to je důležitější, podle tebe?

TOMÁŠ: No tak určitě. ((smích))

T: A maturita znamená, že to umět nebudeš? Nebo-

*TOMÁŠ: Ne to ne, jako třeba některý obory jsou třeba dobrý, ale jako spíš že je to jako-
no prostě zbytečný, muset mít maturitu, když to stejný jde- jakože pak jí nikde třeba ani
nechtěj- ale jakože když někdo chce jít na nějaký ten obor, co nejde bez maturity, tak
jako jasně-*

T: Jakej třeba-

*TOMÁŠ: No já nevím- třeba na zdravotku, co jdou holky, nebo takovýhlenc. Nebo-
nevím no- ((pauza))*

T: Hm, no a jak sis vybíral tu školu, to učiliště?

TOMÁŠ: No tak byli jsme na Škole Pragensis.

T: To je-?

*TOMÁŠ: To je takovej ten- nějaký veletrh středních škol. No a tam jsou jakože
jednotlivý školy, kde si dávaj jakože informace pro deváťáky hlavně. Na tom, na
Vyšehradě nějak, v tom, v Kongresovym centru. No takže- a tam jako maj ty jednotlivý
školy různý stánky a tak-*

T: takže tam sis vybral přímo školu kam chceš jít?

*TOMÁŠ: No jako já už jsem měl jako představu, ale tak tam jsem si vzal ty různý letáky
a tohle, no a to, sem si vybral pak tu /název učiliště/ že pudu. Jakože to se mi líbilo asi
nejlíp, ze všech no.*

T: No a obor si měl jasnej?

TOMÁŠ: jo to jo, to jsem věděl, že chci tohleto.

T: A co na to říkají tvoji rodiče, na školu kam chceš jít?

*TOMÁŠ: Tak oni říkají, že to je moje volba. Hlavně abych prostě se v tom uplatnil, a
jestli mě to bude bavit. Takže hlavně aby mě to bavilo.*

T: -aby tě to bavilo- Hm, no a zajímaj se o to nějak?

*TOMÁŠ: No tak bavíme se o tom, nějak prostě no- Ale jako spíš to nechávaj na mě no,
jakože abych si vybral, co chci no-*

T: No- a budeš dělat nějaký přijímačky?

TOMÁŠ: No tam berou jakože podle průměru-

T: Jo aha, takže to máš-

TOMÁŠ: No takže by to mělo bejt bez přijímaček no.

((přerušeni))

T: Ty máš kolik sourozenců?

TOMÁŠ: No dva, brácha a ségru- oba mladší-

T: Už chodí do školy?

TOMÁŠ: No tak ségra, ta už jo, a brácha ten je- ještě je malej, ten zatím nechodí ještě ani do školky- S tím je máma teď doma. To bude snad příští rok od září, jakože mu pak už budou tři.

((rozhovor mimo téma))

T: Co někdo další třeba? Ovlivnil tě někdo?

TOMÁŠ: Jakože?

T: No jakože, třeba z příbuzných, nebo třeba kamarádi tvoji?

TOMÁŠ: Tak jako z kámošů chtěj docela hodně jít na toho kuchaře taky, to je takový docela, teď hodně- No a jinak, jakože jo- ale zas nějak zvlášť se vo tom nebavíme teda-

T: Nebavíte se-

TOMÁŠ: Tak vo tomhle ((důrazně)) teda zrovna moc ne no- ((smích)) Tak vona taky většina ještě třeba není tak rozhodnutá, takže se vo tom tak nebavíme no.

T: A někdo z dospělých, co máš kolem sebe?

TOMÁŠ: Tak jako s našim třídním jsme se o tom bavili, na těch, na občankách. Tak von jako taky říkal, že by nějakej takovej obor byl pro mě jako dobrej no. Ale jinak- ((špatná srozumitelnost))

T: No a neznáš třeba někoho, kdo se živí jako kuchař?

TOMÁŠ: No to ne právě, teda ne přímo, spíš tak jako co sem vo slyšel a tak-

T: Hm, to, kde si to slyšel?

TOMÁŠ: Tak nevim, to- různě. V televizi.

T: V televizi?

TOMÁŠ: No ((souhlasně)). A prostě tak, různě no-

T: Jakože je kuchař dobrý obor-

TOMÁŠ: No jakože je chtěj teďka. Jako v restauracích a tak. Různě.

T: A to bys chtěl? Jakože někde takhle vařit, v restauraci?

TOMÁŠ: No ((souhlasně)). No jako najít si někde prostě jako práci, někde – no v restauraci nebo, prostě.

T: Tak fajn, já myslím, že to je všechno. Nechtěl bys ještě něco za sebe dodat?

TOMÁŠ: No- myslím, že ani ne.

T: Tak moc děkuju za rozhovor!

((rozhovor ukončen, poté jsme se ale s respondentem znovu dostali k tématu výhody vyučení -- diktafon znovu zapnut)):

TOMÁŠ: Tak teďka prostě každě chce bejt právník, nebo nějakěj takovej, a tak, jakože maj prachy, tak prostě jdou na gympl, s tím že pudou pak na nějakou vejšku, že jo. Takovejch je prostě většina.

T: Hm. No a-

TOMÁŠ: No jakože pak už třeba ani tu práci neseženou prostě, protože jich je už moc prostě.

ROZHOVOR - Vilém

Informace:

- Zvolený učební obor - číšník
- Otec - vyučený automechanik, v současné době pracuje jako řidič
- Matka – vyučená kadeřnice

T: Takže, moc děkuju, žes souhlasil s rozhovorem, ještě jednou!

VILÉM: Hm, není zač.

T: A teda, jak jsem říkala, chtěla bych se bavit teda hlavně o tvý škole. Á- jaký to tam je?

VILÉM: Ehm, no jo, jde to.

T: A jak tě baví, škola?

VILÉM: No škola mě teda moc nebaví, zabere to moc času. ((smích))

T: A- jako učení?

VILÉM: No, to- učení, to mi moc nejde, protože na to nemám čas skoro vůbec.

T: A co děláš kromě toho?

VILÉM: Hraju florbal.

T: Florbal? A za školu, nebo někde závodně?

VILÉM: Ehm- závodně. Jako, za dorost.

((rozhovor mimo téma))

T: No a máš to rád ve škole?

VILÉM: A jo- celkem jo.

T: A kvůli čemu?

VILÉM: Kvůli- kvůli kamarádům. Zábavnější než bejt doma, celou dobu prostě.

T: A školu, jako takovou?

VILÉM: No to ani ne.

T: No a proč ne?

VILÉM: No, ehm- Nevim, prostě.

T: Jako- co se ti tam nelíbí?

VILÉM: No je to samý učení.

T: Je to samý učení. Jaký máš oblíbený předměty třeba?

VILÉM: Tak ten tělák asi. Pracovky občas.

T: Pracovky?

VILÉM: To je jako- pracovní výchova. Jako- se dřevem, a různě no ((špatná srozumitelnost))

T: No a teda, jak se učíš? Jako- jaký máš známky?

VILÉM: No tak, tři čtyři, prostě tak průměr.

T: No a to je jako- ve třídě patříš spíš k těm lepší nebo k těm horším?

VILÉM: Horším. No asi tak uprostřed asi. Jako jsou i horší, některý, co maj jakože i pětky třeba. No. Takže tak, asi uprostřed no.

T: A, ty- seš s tím spokojenej, takhle že se- s těmahle známka?

VILÉM: No tak s nějakýma ne, ale u něčeho to prostě nepochopim a nic už s tím nenadělám skoro.

T: No a chtěl bys-

VILÉM: Chtěl bych zlepšit matiku třeba, ale prostě- to většinou nepochopim. Jakože, no- tomu moc nerozumim.

T: Hm, a čím myslíš, že to je?

VILÉM: Tak nevim. Máme- učí nás ten //jméno učitele; pozn. – vynechat//, a to jako- tomu nerozumim.

T: Nerozumíš tomu.

VILÉM: No a jako nebaví mě to prostě. ((smích)).

T: Nebaví tě to. A je to kvůli tomu, tomu učiteli, nebo myslíš-

VILÉM: Ona by mě matika nebavila celkově, jako i kdybychom měli někoho jinýho třeba. Ono já ((špatná srozumitelnost))

T: Takže by tě to nebavilo-

VILÉM: Hm, ne. Asi ne.

T: No, a co vaši na to?

VILÉM: Máma většinou nadává na ty čtyrky, ale jako- trojky jsou jako celkem v pohodě.

T: A čtyrky jí vadí?

VILÉM: Že bych si to měl zlepšit prostě. Abych pak jako nepropadnul, na konci potom. Jako na konci devítka teďka. Aby mě vzali na školu. ((pauza))

T: Jo. Takže- no a pomáhá ti třeba nějak, s učením?

VILÉM: To ne. Spíš jenom nadává ((smích))

T: Jo. A ty máš nějaký sourozence?

VILÉM: Jo, bratra.

T: A mladšího?

VILÉM: Staršího. Dvacet jedna.

T: A ten, bydlí ještě s váma?

VILÉM: No jo, tak von je ještě na škole.

T: Hm, a co dělá, za školu?

VILÉM: Nějakou tu, střední, na obchodce.

T: Ve dvaceti jedna je na střední?

VILÉM: Ne ve dvaceti, pardon. Mu bude teď teprv dvacet jedna, na jaře nějak. Takže teď mu je dvacet.

T: A on chodil na stejnou základku, co ty?

VILÉM: No ((souhlasně)), taky tam, na tu /jméno ZŠ/.

((přerušeni))

T: No á, jak se připravuješ do školy? Učíš se doma?

VILÉM: Tak já se učim, třeba tak dvacet minut na nějaký předmět, třeba když se píše nějaká písemka nebo hrozí zkoušení- Jinak teda moc ne. Jakože, že bych se učil nějak moc dopředu to skoro vůbec. Vlastně vůbec. ((smích))

T: Takže spíš moc ne.

VILÉM: Moc ne no.

T: No a teda, jak se těšíš až teď skončíš? Jako, až odejdeš- ze základky?

VILÉM: No mě se zrovna- Mě se moc nechce teda jinam, jít někam, kam to neznám, radši bych teda zůstal tady ještě dýl. Ne teda kvůli jako škole, ale hlavně kvůli těm lidem, kvůli kamarádům. Kvůli škole, to jenom trochu. ((smích))

T: Takže bys tady ještě zůstal?

VILÉM: Ne, to zas jako ne, si dělám srandu. Ale jako, no spíš se těším až mi to úplně skončí ta škola.

T: Jako základka?

VILÉM: No, ne jako i po tý střední.

T: Se těšíš?

VILÉM: Jo.

T: No a kam teda chceš jít?

VILÉM: Já chci jít na toho, na kuchař, číšník.

T: Takže- to je na kterým, na kterým učilišti?

VILÉM: No já bych chtěl jít, /název učiliště/ to je. Asi teda. No, nejspíš tam.

T: To je- ?

VILÉM: No já si ted' zrovna nepamatuju, kde to je, voni ted' maj, voni maj dny otevřenejch dveří.

T: - je to daleko?

VILÉM: Prej ani ne.

T: A ty dny otevřených dveří, už byly nebo teprv budou.

VILÉM: Právě že už byly. Už byly a budou ještě, jedny. Ted' jsem nebyl.

T: Hmm. No a co třeba někdo z kamarádů tvojich, kdo chce jít třeba na stejnej obor?

VILÉM: No na stejnej obor už ne ale na stejnou školu, to chtěj některý.

T: Na stejnou školu. No a proč sis jí vybral, tuhle – to učiliště, zrovna tohle?

VILÉM: Tak prej že je dobrý tohleto, jakože, se to povídá, takže- ((špatná srozumitelnost))

T: A je to teda jako obor, tak, že dostaneš výuční list, nebo je tam i s maturitou?

VILÉM: No to si tam můžeš vybrat.

T: A ty bys chtěl-

VILÉM: *No já spíš to, spíš abych měl ten výuční list. A pak až možná si dodělat tu maturitu. Jakože to jde potom si dodělat, ještě navíc k tomu, k tomu- výučnímu listu no. Ale tak jako abych měl ten výuční list hlavně. ((pauza)) Tak vono, v tomhletem oboru je to skoro jedno.*

T: *Jako jestli výuční list nebo maturita?*

VILÉM: *No ((souhlasně))*

T: *Proč myslí, že je to jedno?*

VILÉM: *Tak jakože na tom nezáleží tolik, jakej je ten papír na konci. Aby to bylo nějak důležitý.*

T: *A co je teda víc důležitý- podle tebe?*

VILÉM: *No určitě je dobrý něco umět, aby se člověk prostě mohl uživit. A ten kuchař to je dobrý, ty budou potřeba vždycky.*

T: *Hmm, no takže proto tenhletem obor? Nebo proč-*

VILÉM: *Tak když budu ten kuchař, tak se tam naučím vařit a nějak se potom vždycky uživím. No chtěl bych teda bejt spíš ten číšník, jako pracovat normálně někde v restauraci nebo tak. Ale stejně, prostě, když to jako budu umět tak si prostě potom už vždycky nějakou práci najdu.*

T: *Takže spíš číšník-*

VILÉM: *jako ten kuchař to je taky dobrý.*

T: *Jo?*

VILÉM: *Hmm ((souhlasně)). Docela.*

T: *Vařit tě baví?*

VILÉM: *Jo, baví.*

T: *No a- umíš už třeba něco?*

VILÉM: *Neumím ((smích)). Umím upíct bábovku. To je tak celý. ((smích))*

T: *Bábovku? ((smích))*

VILÉM: *Jo. Tak ale právě to se ale naučím právě tam. Na tý škole.*

((rozhovor mimo téma))

T: *No a takže, tu školu si říkal, že je dobrá? Že si slyšel-*

VILÉM: *No teda, my jsme spíš koukali na tu školu, a vona je- tam jsme to viděli. Že byla nějaká vyhlášená. Nevím, jakože nějaký vyhlášení mezi školama. Nebo tak něco.*

T: Jako na netu někde-

VILÉM: Na jejich stránkách.

T: Jo takhle. Á, je to státní nebo soukromá- ?

VILÉM: Státní. Tak na soukromou, to by mi nemohli naši- to je- docela drahý tam, jakože musí se platit normálně školný. Docela hodně. Takže- státní no.

T: No a teda obor máš jasno, toho kuchaře?

VILÉM: No spíš ten číšník. Teda jako, ono je to tam nějaký spojený, jakože kuchař číšník dohromady, jakože jeden obor.

T: Hmm- No a jakou máš představu o tý škole, tom oboru teda?

VILÉM: Ehm-

T: No jako, jaký to tam bude- Jak to-

VILÉM: Tak jako snad dobrý. ((smích)) Že mě to bude bavit. No. Že se tam naučím, prostě .

T: Hmm. A, máš i nějaký další varianty?

VILÉM: Ani ne.

T: Ani ne. Takže jsi neuvažoval- třeba nějakej jinej obor?

VILÉM: Ne.

T: Ani třeba, co třeba nějakej, jako úplně jinej typ školy. Jakože s maturitou?

VILÉM: Ne, to taky ne, vůbec ((smích))

T: Takže učiliště je lepší?

VILÉM: Tak když půjdu na školu s maturitou, tak třeba potom mě k tý maturitě nepustěj a byl jsem tam zbytečně. Ale takhle si udělám aspoň ten výuční list, a ten učňák je takovej lehčí.

T: Lehčí? Jako než obor s maturitou?

VILÉM: Spíš, nó- ten gympl třeba.

T: Takže je to lehčí- jako jednodušší-

VILÉM: Hm ((souhlasně))

T: no a krom gymplu, takový ty střední odborný školy- třeba?

VILÉM: Jako jak?

T: No- v porovnání s tím oborem na učilišti-

VILÉM: Já nevím, řekl bych, že to nebude až takovej rozdíl- jako mezi učňákem, učebním oborem a tou průmyslovkou, třeba. Jakože, když je to takovej ten nějaký odborně, jako odborněj ten, obor. Myslim, že bych to asi i dal, jako když bych jako chtěl, že jo.

T: Takže to není teda těžší?

VILÉM: Tak asi jako je, ale asi zas né nějak strašně. To asi záleží, no.

T: Jasně. No a co rodiče tvoji? Co na to říkaj-

VILÉM: No máma říká, jakože abych si udělal ten výuční list, že to jí úplně stačí.

T: Aha, takže to se jim líbí, ten obor-

VILÉM: Tak voni taky chtěj, abych šel na tohle.

T: Jo? Takže se zajímaj o to-

VILÉM: Jako to jo, máma se zajímá, jakože co by mě třeba bavilo, se mě ptala. No, a že třeba se mnou bude na ty dny otevřených dveří, až budou.

T: Chystáte se spolu teda?

VILÉM: No. ((souhlasně))

T: Jo.

((přerušeni))

T: A teda, co očekáváš od té školy, od toho učiliště?

VILÉM: Ani nevím, chtěl bych se prostě naučit vařit, jako abych uměl vařit a mohl pak pracovat někde jako kuchař. Ale spíš bych teda chtěl pracovat jako ten číšník, to by se mi líbilo víc asi teda.

T: Hm. Znáš třeba někoho, kdo tohle dělá?

VILÉM: Jo právě.

T: Jo? No a koho?

VILÉM: Já má strejdu, teda jako on to není jako úplně strejda, ale prostě nějaký vzdáleněj-. No a on je právě ten číšník, jako dělá číšníka v jednom, v jedný restauraci. Přes den je to restaurace, jako normálně se tam vaří a tak, obědy, a večer je to jakože hospoda, nebo spíš ten- bar. No a tak on tam- prostě tam pracuje, a má i slušný prachy docela, hlavně ty- dýška, co dostane od lidí. No a má to dobrý, že třeba ráno nevstává úplně, a ta práce ani není těžká nijak zvlášť. A taky že si docela vydělá, a pak třeba jede na tři tejdny, nebo na měsíc klidně, někam na dovolenou v létě, k moři.

T: Ty jo. Takže takhle nějak si to představuješ?

VILÉM: Hmm ((souhlasně)). Já si chci pořídit motorku za rok, v šestnácti, když si na ní teda vydělám. Aprílii eresko. To bych moh pak třeba se sebrat a jet si, nevím po Evropě ještě s kamarádama dalšíma. Až pak budu moct mít ňákou silnější třeba.

T: Hmm- No zní to pěkně.

VILÉM: Já vim ((smích)). Tak jakože když budu mít prachy no. Jako hlavně začít pak někde pracovat.

T: A jako číšník myslíš, že budeš mít prachy, když budeš? Nebo kuchař-

VILÉM: Myslim že jo. Hlavně v těch barech třeba. Když budu dobrej no.

((rozhovor mimo téma))

T: Jasně. Tak fajn, já myslím, že to je všechno. Chtěl bys ještě něco říct?

VILÉM: No-

T: Něco dodat třeba? Na co jsme zapomněli.

VILÉM: Asi ne.

T: O.k., tak moc děkuju za rozhovor. A ať ti to vyjde, s tou motorkou!

VILÉM: Dík.